ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 6ης Δεκεμβρίου 2001 *

Στην υπόθεση Τ-43/98,

Emesa Sugar (Free Zone) NV, με έδρα το Oranjestad (Αρούμπα), εκπροσωπούμενη από τον G. van der Wal, δικηγόρο, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου από τους J. Huber και G. Houttuin,

καθού,

υποστηριζομένου από

την **Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,** εκπροσωπούμενη από τον T. Van Rijn, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

το **Βασίλειο της Ισπανίας,** εκπροσωπούμενο από τις M. López-Monís Gallego και R. Silva de Lapuerta, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

και

τη **Γαλλική Δημοκρατία,** εκπροσωπούμενη από την K. Rispal-Bellanger, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνουσες,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση για την ακύρωση της αποφάσεως 97/803/ΕΚ του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 1997, για την ενδιάμεση αναθεώρηση της αποφάσεως 91/482/ΕΟΚ σχετικά με τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΕ L 329, σ. 50), καθώς και αίτημα για την καταβολή αποζημιώσεως,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. Azizi, Πρόεδρο, K. Lenaerts και M. Jaeger, δικαστές,

γραμματέας: J. Plingers, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 15ης Μαΐου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

1 Κατά το άρθρο 3, στοιχείο ρ', της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο σ', ΕΚ), η δράση της Κοινότητας περιλαμβάνει τη σύνδεση με τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη (στο εξής: ΥΧΕ), «με σκοπό την αύξηση των συναλλαγών και την προώθηση με κοινή προσπάθεια της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης».

2 Η Αρούμπα περιλαμβάνεται στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη.

3 Η σύνδεση των τελευταίων με την Κοινότητα διέπεται από το τέταρτο μέρος της Συνθήκης ΕΚ.

4 Κατά το άρθρο 131, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 182, δεύτερο και τρίτο εδάφιο, ΕΚ):

«Σκοπός της συνδέσεως είναι η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως των χωρών και εδαφών και της δημιουργίας στενών οικονομικών σχέσεων μεταξύ αυτών και της Κοινότητας στο σύνολό της.

Σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώνονται στο προοίμιο της παρούσας Συνθήκης, η σύνδεση οφείλει κατά πρώτο λόγο να εξυπηρετεί τα συμφέροντα των κατοίκων των χωρών και εδαφών αυτών και να προάγει την ευημερία τους, ώστε να οδηγηθούν στην οικονομική, κοινωνική και μορφωτική ανάπτυξη που επιδιώκουν.»

5 Προς τον σκοπό αυτό, το άρθρο 132 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 183 ΕΚ) εξαγγέλλει ορισμένους σκοπούς, μεταξύ των οποίων την εφαρμογή από τα κράτη μέλη «στις εμπορικές τους συναλλαγές με τις χώρες και εδάφη του καθεστώτος που διέπει τις μεταξύ τους σχέσεις δυνάμει της παρούσας Συνθήκης».

6 Το άρθρο 133, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 184, παράγραφος 1, ΕΚ) προβλέπει ότι καταργούνται πλήρως οι δασμοί κατά την εισαγωγή στα κράτη μέλη των καταγομένων από τις ΥΧΕ εμπορευμάτων, σύμφωνα με την προοδευτική κατάργηση των δασμών μεταξύ των κρατών μελών που προβλέπει η εν λόγω Συνθήκη.

7 Το άρθρο 136 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 187 ΕΚ) προβλέπει τα εξής:

«Κατά τη διάρκεια μιας πρώτης περιόδου πέντε ετών από την έναρξη της ισχύος της παρούσας Συνθήκης, οι τρόποι και η διαδικασία της συνδέσεως των χωρών και εδαφών με την Κοινότητα καθορίζονται από τη σχετική σύμβαση εφαρμογής που προσαρτάται στην παρούσα Συνθήκη.

Προ της λήξεως της προβλεπομένης στην ανωτέρω παράγραφο συμβάσεως, το Συμβούλιο καθορίζει ομοφώνως, βάσει των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων και των αρχών της παρούσας Συνθήκης, τις διατάξεις που πρέπει να προβλεφθούν για μία νέα περίοδο.»

8 Βάσει του άρθρου 136, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 25 Φεβρουαρίου 1964, την απόφαση 64/349/ΕΟΚ, περί της συνδέσεως των υπερποντίων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΑΒl. 1964, 93, σ. 1472). Η απόφαση αυτή αποσκοπούσε στην αντικατάσταση, από την 1η Ιουνίου 1964, ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος της εσωτερικής συμφωνίας για τη χρηματοδότηση και τη διαχείριση των κοινοτικών ενισχύσεων, που υπογράφηκε στο Γιαουντέ στις 20 Ιουλίου 1963, της συμβάσεως εφαρμογής σχετικά με τη σύνδεση των ΥΧΕ με την Κοινότητα, η οποία είχε συναφθεί για πέντε έτη και είχε προσαρτηθεί στη Συνθήκη.

9 Μετά την έκδοση μιας σειράς αποφάσεων με το ίδιο αντικείμενο, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 91/482/ΕΟΚ, της 25ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΕ L 263, σ. 1, στο εξής: απόφαση ΥΧΕ), η οποία, κατά το άρθρο 240, παράγραφος 1, αυτής, εφαρμόζεται για περίοδο δέκα ετών από την 1η Μαρτίου 1990. Ωστόσο, στην παράγραφο 3, στοιχεία α' και β', του ιδίου άρθρου, προβλέπεται ότι, πριν από τη λήξη της πρώτης πενταετούς περιόδου, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ομοφωνία μετά από πρόταση της Επιτροπής, θεσπίζει, αν το κρίνει αναγκαίο, εκτός από τις χρηματοδοτικές συνδρομές της Κοινότητας, για τη δεύτερη πενταετία, τις τροποποιήσεις που πρέπει ενδεχομένως να επέλθουν στη σύνδεση των ΥΧΕ με την Κοινότητα. Αυτή ήταν η ρύθμιση με βάση την οποία το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 97/803/ΕΚ, της 24ης Νοεμβρίου 1997, για την ενδιάμεση αναθεώρηση της αποφάσεως ΥΧΕ (ΕΕ L 329, σ. 50, στο εξής: βαλλόμενη απόφαση).

10 Το άρθρο 101, παράγραφος 1, της αποφάσεως ΥΧΕ, όπως ίσχυε αρχικά, προέβλεπε τα εξής:

«Τα προϊόντα καταγωγής των ΥΧΕ εισάγονται στην Κοινότητα άνευ δασμών και φόρων ισοδύναμου αποτελέσματος.»

11 Το άρθρο 102 της ίδιας αποφάσεως προέβλεπε τα εξής:

«Η Κοινότητα δεν επιβάλλει ποσοτικούς περιορισμούς ή μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος κατά τις εισαγωγές προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ.»

12 Το άρθρο 108, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της αποφάσεως ΥΧΕ παραπέμπει στο παράρτημα ΙΙ της αποφάσεως (στο εξής: παράρτημα ΙΙ), όσον αφορά τον ορισμό της έννοιας των προϊόντων καταγωγής και των σχετικών μεθόδων διοικητικής συνεργασίας. Κατά το άρθρο 1 του εν λόγω παραρτήματος, ένα προϊόν θεωρείται ως προϊόν καταγωγής των ΥΧΕ, της Κοινότητας ή των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής ή του Ειρηνικού (στο εξής: κράτη ΑΚΕ) όταν έχει είτε εξ ολοκλήρου παραχθεί είτε επαρκώς μεταποιηθεί εκεί.

13 Το άρθρο 3, παράγραφος 3, του παραρτήματος ΙΙ περιλαμβάνει έναν πίνακα των επεμβάσεων κατεργασίας ή μεταποιήσεως που θεωρούνται ανεπαρκείς για να προσδώσουν την ιδιότητα του προϊόντος καταγωγής σε ένα προϊόν προελεύσεως ΥΧΕ.

14 Ωστόσο, το άρθρο 6, παράγραφος 2, του παραρτήματος ΙΙ ορίζει τα εξής:

«Όταν προϊόντα εξ ολοκλήρου παραγόμενα [...] στα κράτη ΑΚΕ υφίστανται κατεργασίες ή μεταποιήσεις στις ΥΧΕ, θεωρούνται ότι έχουν εξ ολοκλήρου παραχθεί στις ΥΧΕ.»

15 Δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 4, του παραρτήματος ΙΙ ο προπαρατεθείς κανόνας, γνωστός ως κανόνας «σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ», εφαρμόζεται προκειμένου για «οιαδήποτε κατεργασία ή μεταποίηση που πραγματοποιείται στις ΥΧΕ, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών που απαριθμούνται στο άρθρο 3, παράγραφος 3».

16 Η βαλλόμενη απόφαση περιόρισε την εφαρμογή του κανόνα της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ για τη ζάχαρη προελεύσεως ΥΧΕ.

17 Στην έβδομη αιτιολογική σκέψη της βαλλομένης αποφάσεως, το Συμβούλιο εξηγεί:

«εκτιμώντας ότι η εγκαθίδρυση, με την απόφαση [ΥΧΕ] της ελεύθερης πρόσβασης για όλα τα προϊόντα καταγωγής των ΥΧΕ, και η διατήρηση της σώρευσης προϊόντων καταγωγής ΑΚΕ και καταγωγής των ΥΧΕ έχουν οδηγήσει στη διαπίστωση ότι υπάρχει κίνδυνος σύγκρουσης των στόχων των δύο κοινοτικών πολιτικών, δηλαδή της ανάπτυξης των ΥΧΕ και της κοινής γεωργικής πολιτικής· ότι σοβαρές διαταραχές στην κοινοτική αγορά ορισμένων προϊόντων που υπόκεινται σε κοινή οργάνωση αγοράς οδήγησαν, επανειλημμένα, στη θέσπιση μέτρων διασφαλίσεως· ότι είναι σκόπιμο να προληφθούν νέες διαταραχές με μέτρα για τον καθορισμό ευνοϊκού πλαισίου για την κανονική ροή του εμπορίου, συμβατού με την κοινή γεωργική πολιτική».

18 Για τον σκοπό αυτό, με τη βαλλόμενη απόφαση προστέθηκε στην απόφαση ΥΧΕ, ιδίως το άρθρο 108β, το οποίο επιτρέπει τη σώρευση καταγωγής ΑΚΕ/ΥΧΕ για τη ζάχαρη μέχρι μια συγκεκριμένη ποσότητα ετησίως. Το εν λόγω άρθρο 108β, παράγραφοι 1 και 2, ορίζει τα εξής:

«1. [...] η σώρευση καταγωγής ΑΚΕ/ΥΧΕ, που αναφέρεται στο άρθρο 6 του παραρτήματος ΙΙ γίνεται δεκτή για ετήσια ποσότητα 3 000 τόνων ζάχαρης.

2. Για την εφαρμογή των κανόνων σώρευσης ΑΚΕ/ΥΧΕ, που προβλέπεται στην παράγραφο 1, θεωρούνται ότι αρκούν για να προσδώσουν το χαρακτήρα προϊόντων καταγωγής των ΥΧΕ η κυβοποίηση της ζάχαρης ή ο χρωματισμός.»

Περιστατικά και διαδικασία

19 Η προσφεύγουσα, που ιδρύθηκε στις 6 Φεβρουαρίου 1997, εκμεταλλεύεται από τον Απρίλιο του 1997 εργοστάσιο ζάχαρης στη νήσο Αρούμπα και εξάγει ζάχαρη προς την Κοινότητα. Κατά την προσφεύγουσα, το εργοστάσιό της έχει τη δυνατότητα επεξεργασίας τουλάχιστον 34 000 τόνων ζάχαρης ετησίως. Δεδομένου ότι στην Αρούμπα δεν παράγεται ζάχαρη, η προσφεύγουσα αγοράζει λευκή ζάχαρη από μονάδες παραγωγής ζάχαρης από ζαχαροκάλαμο που είναι εγκατεστημένες σε κράτη ΑΚΕ. Η αγοραζόμενη ζάχαρη μεταφέρεται στην Αρούμπα όπου, προτού εξαχθεί προς την Κοινότητα, υποβάλλεται σε κατεργασία και μεταποίηση προκειμένου να μπορεί να υπαχθεί στο ευνοϊκό καθεστώς της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ.

20 Στο πλαίσιο αυτό, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 10 Μαρτίου 1998, η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή-αγωγή, με αντικείμενο την ακύρωση της βαλλομένης αποφάσεως καθώς και την επιδίκαση αποζημιώσεως.

21 Με χωριστό δικόγραφο που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 10 Απριλίου 1998, η προσφεύγουσα υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 185 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 242 ΕΚ), αίτηση αναστολής εκτελέσεως του άρθρου 1, σημεία 28, 30, 32 και 60, της βαλλομένης αποφάσεως, μέχρις ότου το Πρωτοδικείο αποφανθεί επί της ουσίας και, επικουρικώς, δυνάμει του άρθρου 186 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 243 ΕΚ), τη λήψη των αναγκαίων προσωρινών μέτρων.

22 Με διάταξη της 14ης Αυγούστου 1998, T-43/98 R, Emesa Sugar κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1998, σ. II-3055), ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου απέρριψε τα ανωτέρω αιτήματα.

23 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 7 Μαΐου, 4 Ιουνίου και 15 Ιουνίου 1998, αντίστοιχα, το Βασίλειο της Ισπανίας, η Επιτροπή και η Γαλλική Δημοκρατία ζήτησαν, σύμφωνα με το άρθρο 115 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, να παρέμβουν υπέρ του Συμβουλίου. Το αίτημα του

Βασιλείου της Ισπανίας έγινε δεκτό με διάταξη της 7ης Ιουλίου 1998 και της Επιτροπής και της Γαλλικής Δημοκρατίας με διατάξεις της 9ης Ιουλίου 1998. Το Βασίλειο της Ισπανίας και η Επιτροπή κατέθεσαν υπόμνημα παρεμβάσεως, στις 20 Νοεμβρίου και στις 22 Δεκεμβρίου 1998, αντίστοιχα, και οι κύριοι διάδικοι κλήθηκαν να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους επί των υπομνημάτων αυτών.

24 Κατόπιν αναιρέσεως που άσκησε η προσφεύγουσα, η προαναφερθείσα στη σκέψη 22 διάταξη Emesa Sugar κατά Συμβουλίου εξαφανίστηκε με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 17ης Δεκεμβρίου 1998, C-363/98 P(R), Emesa Sugar κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1998, σ. I-8787), και η υπόθεση αναπέμφθηκε στο Πρωτοδικείο.

25 Στη συνέχεια ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου διέταξε προσωρινά μέτρα στην υπόθεση T-44/98 R II (διατάξεις του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 30ής Απριλίου 1999, Emesa Sugar κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-1427, και της 29ης Σεπτεμβρίου 1999, Emesa Sugar κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-2815). Λόγω των προσωρινών αυτών μέτρων, κρίθηκε ότι δεν συνέτρεχε πλέον λόγος να εκδοθεί απόφαση στην υπόθεση T-43/98 R II (διάταξη του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 6ης Απριλίου 2000, Emesa Sugar κατά Συμβουλίου, που δεν δημοσιεύθηκε ακόμη στη Συλλογή).

26 Ο πρόεδρος του Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage (Κάτω Χώρες) ζήτησε από το Δικαστήριο να αποφανθεί, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), ως προς το κύρος της βαλλομένης αποφάσεως (υπόθεση C-17/98).

27 Με διάταξη της 11ης Φεβρουαρίου 1999, το Πρωτοδικείο ανέστειλε την παρούσα διαδικασία μέχρις εκδόσεως της αποφάσεως του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-17/98.

28 Με την απόφασή του της 8ης Φεβρουαρίου 2000, C-17/98, Emesa Sugar (Συλλογή 2000, σ. I-675, στο εξής: απόφαση Emesa), το Δικαστήριο έκρινε ότι από την εξέταση των υποβληθέντων ερωτημάτων δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να θίξουν το κύρος της βαλλομένης αποφάσεως.

29 Με έγγραφο της 29ης Φεβρουαρίου 2000, οι διάδικοι κλήθηκαν να καταθέσουν τις παρατηρήσεις τους ως προς τη συνέχιση της διαδικασίας στην παρούσα υπόθεση.

30 Στην από 31 Μαρτίου 2000 επιστολή της, η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι η απόφαση Emesa στηρίχθηκε σε εσφαλμένα πραγματικά περιστατικά. Επιπλέον, κατά την προσφεύγουσα, η εν λόγω απόφαση εκδόθηκε κατά παράβαση του άρθρου 6 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, καθότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου, δεν δόθηκε στην προσφεύγουσα η δυνατότητα να διατυπώσει παρατηρήσεις επί των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα. Η προσφεύγουσα ζήτησε από το Πρωτοδικείο να διατάξει τη συνέχιση της έγγραφης διαδικασίας και να καλέσει τους διαδίκους να καταθέσουν παρατηρήσεις επί της ουσίας της αποφάσεως Emesa.

31 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή, με έγγραφα έχοντα ημερομηνίες 29 και 24 Μαρτίου 2000 αντίστοιχα, υποστήριξαν ότι η προσφυγή έχει καταστεί άνευ αντικειμένου, διότι το Δικαστήριο επιβεβαίωσε, με την απόφαση Emesa, το έγκυρο της βαλλομένης αποφάσεως.

32 Με έγγραφο της 24ης Μαΐου 2000, η προσφεύγουσα κλήθηκε να καταθέσει συμπληρωματικό υπόμνημα επί της ουσίας της αποφάσεως Emesa. Στις 9 Οκτωβρίου 2000, η προσφεύγουσα κατέθεσε το εν λόγω υπόμνημα, επί του οποίου το Συμβούλιο και η Επιτροπή διατύπωσαν παρατηρήσεις με τα υπομνήματά τους της 21ης Φεβρουαρίου 2001.

33 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τρίτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία. Ωστόσο, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας που προβλέπονται στο άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας, οι διάδικοι κλήθηκαν να απαντήσουν σε ορισμένες γραπτές ερωτήσεις, πράγμα το οποίο έπραξαν εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

34 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη δημόσια συνεδρίαση της 15ης Μαΐου 2001.

Αιτήματα των διαδίκων

35 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει τη βαλλόμενη απόφαση ή, τουλάχιστον, να την ακυρώσει, αφενός, κατά το μέρος που τροποποιεί τα άρθρα 101, 102 και 108 της αποφάσεως ΥΧΕ και το άρθρο 6 του παραρτήματος ΙΙ και, αφετέρου, κατά το μέρος που προβλέπει την εισαγωγή του άρθρου 108β στην απόφαση ΥΧΕ (άρθρο 1, σημεία 27 έως 32, της βαλλομένης αποφάσεως)·

— να κηρύξει την Κοινότητα υπεύθυνη για τη ζημία που υπέστη η προσφεύγουσα συνεπεία του γεγονότος ότι, από την 1η Δεκεμβρίου 1997, η εισαγωγή ζάχαρης καταγωγής ΥΧΕ στην Κοινότητα καθίσταται αδύνατη ή περιορίζεται συνεπεία της βαλλομένης αποφάσεως·

— να διατάξει τους διαδίκους να συμφωνήσουν ως προς την έκταση της εν λόγω ζημίας και, σε περίπτωση μη επιτεύξεως μεταξύ τους συμφωνίας, να διατάξει τη συνέχιση της διαδικασίας, σε χρόνο που θα καθορίσει το Πρωτοδικείο, προκειμένου να προσδιοριστεί η έκταση της ζημίας αυτής ή, τουλάχιστον, να υποχρεώσει την Κοινότητα να καταβάλει την αποζημίωση που εκτιμήθηκε προσωρινά στην προσφυγή και απομένει να εκτιμηθεί οριστικά ή, επικουρικώς, να υποχρεώσει την Κοινότητα σε αποκατάσταση της ζημίας που το Πρωτοδικείο θα κρίνει δίκαιη, πλέον τόκων υπερημερίας·

— να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

36 Το Συμβούλιο ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει ως απαραδέκτους και, επικουρικώς, ως αβάσιμους τους λόγους ακυρώσεως·

— να απορρίψει ως αβάσιμα τα αιτήματα για αποζημίωση·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα·

— σε περίπτωση που το Πρωτοδικείο κρίνει άκυρο το άρθρο 1, σημεία 27 έως 32, της βαλλομένης αποφάσεως, να προσδιορίσει ποια από τα έννομα αποτελέσματα των ακυρωθεισών διατάξεων θα παραμείνουν σε ισχύ μέχρις ότου το Συμβούλιο προσαρμόσει το περιεχόμενο της αποφάσεως στην απόφαση του Πρωτοδικείου.

37 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ακυρώσεως ως απαράδεκτη ή, τουλάχιστον, ως αβάσιμη·

— να απορρίψει το αίτημα για αποζημίωση·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

38 Το Βασίλειο της Ισπανίας ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Ως προς το παραδεκτό των αιτημάτων ακυρώσεως

Ισχυρισμοί των διαδίκων

39 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή αμφισβητούν το παραδεκτό των αιτημάτων ακυρώσεως. Η βαλλόμενη απόφαση αποτελεί νομοθετικό μέτρο γενικής ισχύος που εφαρμόζεται σε όλους τους συναλλασσομένους τους οποίους αφορά. Εν πάση περιπτώσει, η βαλλόμενη απόφαση δεν αφορά ατομικώς την προσφεύγουσα κατά την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ).

40 Η προσφεύγουσα απαντά ότι η βαλλόμενη απόφαση συνιστά ατομική απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης. Προσθέτει ότι η βαλλόμενη απόφαση ή, τουλάχιστον, οι διατάξεις αυτής περί τροποποιήσεως των

άρθρων 101, 102 και 108 της αποφάσεως ΥΧΕ και του άρθρου 6 του παραρτήματος ΙΙ και περί εισαγωγής του νέου άρθρου 108β στην εν λόγω απόφαση την αφορούν άμεσα και ατομικά κατά την έννοια της ανωτέρω διατάξεως της Συνθήκης.

41 Η προσφεύγουσα θίγεται άμεσα καθόσον η βαλλόμενη απόφαση ή, τουλάχιστον, οι προαναφερόμενες διατάξεις της δεν αφήνουν κανένα περιθώριο διακριτικής ευχέρειας στις εθνικές αρχές των κρατών μελών που έχουν την ευθύνη της εφαρμογής της. Επίσης, θίγεται ατομικά από τη βαλλόμενη απόφαση ή, τουλάχιστον, από τις προαναφερθείσες διατάξεις αυτής, καθόσον βρίσκεται σε κατάσταση που τη διακρίνει από οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση (απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Μαΐου 1994, C-309/89, Codorniu κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-1853). Υποστηρίζει σχετικώς ότι είναι η μόνη επιχείρηση παραγωγής ζάχαρης καταγωγής ΥΧΕ που εμφανίστηκε σαφώς ως ενδιαφερόμενο μέρος κατά τη διοικητική διαδικασία που προηγήθηκε της εκδόσεως της βαλλομένης αποφάσεως.

42 Στη συνέχεια, η προσφεύγουσα τονίζει ότι αποτελεί μία από τις ελάχιστες βιομηχανίες ζάχαρης που είναι εγκατεστημένες στις ΥΧΕ και την κατάσταση των οποίων όφειλε να εξετάσει το Συμβούλιο προτού τροποποιήσει την απόφαση ΥΧΕ. Υπενθυμίζει σχετικώς ότι πραγματοποίησε σημαντικές επενδύσεις και ανέλαβε μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις έναντι προμηθευτών ζάχαρης στα κράτη ΑΚΕ (απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιανουαρίου 1985, 11/82, Πειραϊκή Πατραϊκή κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 207, σκέψη 28, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Σεπτεμβρίου 1995, Τ-480/93 και Τ-483/93, Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-2305, σκέψη 74). Σε επιστολή της 18ης Δεκεμβρίου 1997, ο Επίτροπος Fischler αναγνώρισε ότι οι γενόμενες με τη βαλλόμενη απόφαση τροποποιήσεις της αποφάσεως ΥΧΕ υιοθετήθηκαν ως εναλλακτική λύση αντί των μέτρων διασφαλίσεως που θα μπορούσαν να είχαν ληφθεί με βάση το άρθρο 109 της αποφάσεως ΥΧΕ. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Συμβούλιο είχε υποχρέωση να λάβει υπόψη τα συμφέροντα της προσφεύγουσας (απόφαση Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψεις 76 και 77). Πράγματι, αν η Κοινότητα είχε προβεί επισήμως στη θέσπιση μέτρων διασφαλίσεως, θα έπρεπε να είχε λάβει υπόψη της τις συνέπειες που τα μέτρα αυτά θα συνεπάγονταν για τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στις ΥΧΕ. Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι η τυπική διαφορά μεταξύ των μέτρων διασφαλίσεως και ενός διαρθρωτικού περιορισμού δεν συνεπάγεται καμία διαφορά ως προς την έκταση της υποχρεώσεως της Κοινότητας να λάβει υπόψη τα συμφέροντα των επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στις ΥΧΕ.

43 Η υποχρέωση της Κοινότητας να λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο μια πράξη που προτίθεται να εκδώσει μπορεί να επηρεάσει την κατάσταση ορισμένων ιδιωτών απορρέει, κατά γενικό τρόπο, από το προοίμιο της Συνθήκης, τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και το άρθρο 131, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης.

44 Στη συνέχεια, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι ο ποσοτικός περιορισμός που επιβλήθηκε με τη βαλλόμενη απόφαση στις εισαγωγές ζάχαρης προελεύσεως ΥΧΕ και ο περιορισμός των εργασιών μεταποιήσεως και κατεργασίας που μπορούν να εξασφαλίσουν τον χαρακτηρισμό καταγωγής ΥΧΕ κατ' εφαρμογήν του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ απειλούν άμεσα την επιβίωσή της και τις εμπορικές της δραστηριότητες. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση τόνισε ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως της βαλλομένης αποφάσεως, ήταν η μόνη επιχείρηση επεξεργασίας ζάχαρης στην Αρούμπα. Φρονεί ότι η κατάσταση στην οποία βρίσκεται είναι ανάλογη με αυτή της προσφεύγουσας στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Μαΐου 1991, C-358/89, Extramet Industie κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1991, σ. I-2501).

45 Τέλος, επικαλούμενη την απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Ιουνίου 1998, Τ-135/96, UEAPME κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1998, σ. I-2335, σκέψη 89), η προσφεύγουσα φρονεί ότι η βαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε απουσία οποιουδήποτε δημοκρατικού ελέγχου. Συγκεκριμένα, δεν υπήρξε διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ούτε με τις ΥΧΕ. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Συμβούλιο θα έπρεπε να είχε συνεκτιμήσει την ιδιαιτερότητα των ΥΧΕ (απόφαση UEAPME κατά Συμβουλίου, προπαρατεθείσα, σκέψη 90).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

46 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, μολονότι η βαλλόμενη πράξη χαρακτηρίζεται ως «απόφαση», είναι γενικής ισχύος, καθότι εφαρμόζεται στο σύνολο των εμπλεκομένων επιχειρήσεων. Το γεγονός ότι το άρθρο 108β, που προστέθηκε με τη βαλλόμενη απόφαση στην απόφαση ΥΧΕ, θίγει ιδίως την προσφεύγουσα, καθότι περιορίζει τις εισαγωγές ζάχαρης στην Κοινότητα που μπορούν να υπαχθούν στο ευνοϊκό καθεστώς της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ, δεν αρκεί για να θεμελιώσει αμφισβήτηση ως προς τον κανονιστικό χαρακτήρα της βαλλομένης αποφάσεως, ενόψει

του ότι η εν λόγω διάταξη αφορά το σύνολο των επιχειρήσεων τις οποίες ενδιαφέρουν οι εξαγωγές ζάχαρης προελεύσεως ΥΧΕ προς την Κοινότητα. Υπενθυμίζεται σχετικώς ότι το γεγονός ότι είναι δυνατό να προσδιοριστεί, με περισσότερη ή λιγότερη ακρίβεια, ο αριθμός ή ακόμη και η ταυτότητα των επιχειρήσεων στις οποίες εφαρμόζεται μια πράξη, σε συγκεκριμένο χρονικό σημείο, δεν αρκεί για να θέσει σε αμφισβήτηση τον κανονιστικό χαρακτήρα της πράξεως, εφόσον είναι βέβαιο ότι η εφαρμογή αυτή χωρεί δυνάμει αντικειμενικής νομικής ή πραγματικής καταστάσεως, καθοριζομένης από την οικεία πράξη σε σχέση με τον σκοπό που αυτή επιδιώκει (αποφάσεις Codorniu κατά Συμβουλίου, προπαρατεθείσα στη σκέψη 41 ανωτέρω, σκέψη 18, και Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 42 ανωτέρω, σκέψη 65).

47 Εντούτοις, η γενική ισχύς της βαλλομένης αποφάσεως δεν αποκλείει τη δυνατότητα να αφορά άμεσα και ατομικά ορισμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα κατά την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης (βλ. αποφάσεις Codorniu κατά Συμβουλίου, προπαρατεθείσα στη σκέψη 41 ανωτέρω, σκέψη 19, και Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 42 ανωτέρω, σκέψη 66).

48 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η βαλλόμενη απόφαση αφορά άμεσα την προσφεύγουσα, δεδομένου ότι δεν αφήνει κανένα περιθώριο εκτιμήσεως στις εθνικές αρχές των κρατών μελών που ευθύνονται για την εφαρμογή της (απόφαση Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 42 ανωτέρω, σκέψη 66).

49 Όσον αφορά το ζήτημα αν η βαλλόμενη απόφαση αφορά ατομικά την προσφεύγουσα, υπενθυμίζεται ότι, για να μπορεί να θεωρηθεί ότι μια πράξη γενικής ισχύος αφορά ατομικά ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο, πρέπει το πρόσωπο αυτό να θίγεται από την εν λόγω πράξη λόγω ορισμένων ιδιαιτέρων ιδιοτήτων του ή λόγω πραγματικής καταστάσεως που το διακρίνει από κάθε άλλο πρόσωπο (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 1963, 25/62, Plaumann κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 939, 965· διατάξεις του Πρωτοδικείου της 30ής Σεπτεμβρίου 1997, Τ-122/96, Federolio κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1559, σκέψη 59, και της 29ης Απριλίου 1999, Τ-120/98, Alce κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-1395, σκέψη 19).

50 Το γεγονός ότι η βαλλόμενη απόφαση επηρεάζει δυσμενώς την οικονομική δραστηριότητα της προσφεύγουσας δεν αποτελεί στοιχείο ικανό να την εξατομικεύσει κατά την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης διακρίνοντάς την από τις άλλες επιχειρήσεις, καθότι βρίσκεται σε αντικειμενικώς προσδιοριζόμενη κατάσταση, συγκρίσιμη προς αυτή άλλων επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες ή που θα μπορούσαν να εγκατασταθούν στις ΥΧΕ και που δραστηριοποιούνται ή θα μπορούσαν να δραστηριοποιούνται στην αγορά ζάχαρης (διάταξη Federolio κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 49 ανωτέρω, σκέψη 67). Επισημαίνεται σχετικώς ότι και η προσφεύγουσα ανέφερε στην προσφυγή της (σημείο 207) ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως της βαλλομένης αποφάσεως, υπήρχαν δύο ή τρεις άλλες επιχειρήσεις επεξεργασίας ζάχαρης στις ΥΧΕ (και ιδίως στο Curaçao). Εξάλλου, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, εξήγησε ότι και μια νέα επιχείρηση επεξεργασίας ζάχαρης, η Rica Foods, εγκαταστάθηκε στην Αρούμπα μετά την έκδοση της βαλλομένης αποφάσεως. Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι υπέστη ιδιαίτερη ζημία που να την εξατομικεύει σε σχέση με άλλες επιχειρήσεις κατά την έννοια της αποφάσεως Extramet Industrie κατά Συμβουλίου, προπαρατεθείσας στη σκέψη 44 ανωτέρω.

51 Ωστόσο, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο είχε νομική υποχρέωση να εξετάσει ειδικώς την περίπτωσή της προτού εκδώσει τη βαλλόμενη απόφαση.

52 Υπενθυμίζεται ότι το γεγονός ότι ένα κοινοτικό όργανο υποχρεούται, δυνάμει ειδικών διατάξεων, να λαμβάνει υπόψη τις συνέπειες της πράξεως που προτίθεται να εκδώσει για την κατάσταση ορισμένων ιδιωτών μπορεί να εξατομικεύσει τους ιδιώτες αυτούς (αποφάσεις του Δικαστηρίου Πειραϊκή-Πατραϊκή κ.λπ. κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 42 ανωτέρω, σκέψεις 28 έως 31, της 26ης Ιουνίου 1990, C-152/88, Sofrimport κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-2477, σκέψεις 11 έως 13· απόφαση του Πρωτοδικείου Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 42 ανωτέρω, σκέψη 67).

53 Διαπιστώνεται, ωστόσο, ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως της βαλλομένης αποφάσεως, καμία διάταξη του κοινοτικού δικαίου δεν επέβαλε στο Συμβούλιο την υποχρέωση να λάβει υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση της προσφεύγουσας. Υπογραμμίζεται σχετικώς ότι η βαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μέτρο διασφαλίσεως εμπίπτον στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 109 της αποφάσεως ΥΧΕ (βλ. στη

συνέχεια σκέψεις 107 έως 112). Επομένως, η υποχρέωση την οποία επιβάλλει η εν λόγω διάταξη στο όργανο που θεσπίζει το μέτρο διασφαλίσεως, δηλαδή η υποχρέωση να λάβει υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων (απόφαση Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 42 ανωτέρω, σκέψη 72), δεν υφίσταται στην προκειμένη περίπτωση. Εν πάση περιπτώσει, επισημαίνεται ότι η πρόταση αποφάσεως του Συμβουλίου για την ενδιάμεση αναθεώρηση της αποφάσεως ΥΧΕ (ΕΕ 1996, C 139, σ. 1) υποβλήθηκε από την Επιτροπή στο Συμβούλιο στις 16 Φεβρουαρίου 1996 και ότι η εν λόγω πρόταση προέβλεπε αρχικά την πλήρη κατάργηση του κανόνα της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ για τη ζάχαρη καταγωγής κρατών ΑΚΕ (βλ. κατωτέρω σκέψη 94). Και αν ακόμη το επιθυμούσε, η Επιτροπή δεν θα μπορούσε να έχει λάβει υπόψη τη συγκεκριμένη κατάσταση της προσφεύγουσας, καθότι, κατά τον χρόνο εκείνο, η προσφεύγουσα, η οποία ιδρύθηκε στις 6 Φεβρουαρίου 1997, δεν είχε ιδρυθεί.

54 Το γεγονός ότι η προσφεύγουσα πραγματοποίησε επενδύσεις και συνήψε συμβάσεις προμηθείας ανάγεται στον χώρο των οικονομικών επιλογών που έκανε με γνώμονα τα εμπορικά της συμφέροντα (διάταξη του Πρωτοδικείου της 30ής Ιανουαρίου 2001, T-49/00, Iposea κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-163, σκέψη 34). Το στοιχείο αυτό, που απορρέει από τη συνήθη δραστηριότητα οποιασδήποτε επιχειρήσεως στον τομέα της μεταποιήσεως ζάχαρης, δεν αρκεί για να εξατομικεύσει την προσφεύγουσα κατά την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης.

55 Ως προς την παρέμβαση της προσφεύγουσας κατά την προ της εκδόσεως της βαλλομένης αποφάσεως διαδικασία, επισημαίνεται ότι καμία διάταξη κοινοτικού δικαίου δεν επέβαλε στο Συμβούλιο, κατά την αναθεώρηση της αποφάσεως ΥΧΕ, να τηρήσει διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας η προσφεύγουσα θα είχε το δικαίωμα να τύχει ακροάσεως. Κατά συνέπεια, οι παρεμβάσεις που επικαλείται η προσφεύγουσα δεν αρκούν για να θεμελιώσουν την ενεργητική της νομιμοποίηση δυνάμει του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης (απόφαση του Πρωτοδικείου της 7ης Φεβρουαρίου 2001, T-38/99 έως T-50/99, Sociedade Agrícola dos Arinhos κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-585, σκέψη 48).

56 Τέλος, η παντελής έλλειψη δημοκρατικού ελέγχου που χαρακτηρίζει την έκδοση της αποφάσεως δεν επιτρέπει την παράκαμψη της εφαρμογής των κριτηρίων παραδεκτού που προβλέπονται στο άρθρο 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης (βλ., σχετικώς, διάταξη του Δικαστηρίου της 10ης Μαΐου 2001, C-345/00 P, FNAB κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2001, σ. I-3811, σκέψη 40).

57 Ενόψει των ανωτέρω, κρίνεται απαράδεκτο το αίτημα περί ακυρώσεως.

Επί του αιτήματος αποζημιώσεως

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

58 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι παραβιάσεις του κοινοτικού δικαίου που εμπεριέχονται στους λόγους ακυρώσεως που προβάλλει τη ζημίωσαν και γεννούν εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας.

59 Υπενθυμίζεται ότι, προκειμένου για εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας αναγνωρίζεται δικαίωμα αποζημιώσεως εφόσον συντρέχουν σωρευτικά τρεις προϋποθέσεις, δηλαδή ότι ο παραβιασθείς κανόνας δικαίου αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες, ότι η παράβαση είναι κατάφωρη και, τέλος, ότι υφίσταται άμεσος αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της εκ μέρους της Κοινότητας παραβάσεως και της ζημίας που υπέστησαν τα βλαβέντα πρόσωπα (βλ., σχετικώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Ιουλίου 2000, C-352/98 P, Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-5291, σκέψη 42).

60 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν οι λόγοι ακυρώσεως της προσφυγής αντιστοιχούν σε παραβάσεις κανόνων δικαίου αποσκοπούντων στην απονομή δικαιωμάτων σε ιδιώτες.

61 Η προσφεύγουσα προβάλλει πέντε λόγους ακυρώσεως. Ο πρώτος αφορά την παραβίαση του «μηχανισμού κλειδώματος», στο πλαίσιο του οποίου τα χορηγηθέντα στις ΥΧΕ προνόμια ενόψει της σταδιακής πραγματοποιήσεως της συνδέσεώς τους

με την Κοινότητα δεν μπορούν να τεθούν υπό αμφισβήτηση από την τελευταία. Ο δεύτερος αφορά την παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας. Ο τρίτος λόγος αφορά την παράβαση του άρθρου 240 της αποφάσεως ΥΧΕ και ο τέταρτος την παράβαση της αρχής της ασφαλείας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Τέλος, ο πέμπτος λόγος αφορά την παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 253 ΕΚ).

62 Η προσφεύγουσα δεν ισχυρίζεται ότι οι προβαλλόμενες με τον τρίτο και τέταρτο λόγο παραβάσεις του κοινοτικού δικαίου αφορούν νομικούς κανόνες που απονέμουν δικαιώματα σε ιδιώτες. Υποστηρίζει απλώς στην προσφυγή της (σημείο 180) ότι ο «μηχανισμός κλειδώματος» (πρώτος λόγος), η αρχή της αναλογικότητας (δεύτερος λόγος) και η αρχή της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (τέταρτος λόγος) συνιστούν τέτοιου είδους κανόνες.

63 Όσον αφορά τον πέμπτο λόγο, έχει ήδη κριθεί ότι η παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης δεν θεμελιώνει εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1982, 106/81, Kind κατά ΕΟΚ, Συλλογή 1982, σ. 2885, σκέψη 14, και της 6ης Ιουνίου 1990, C-119/88, AERPO κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-2189, σκέψη 20· απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Δεκεμβρίου 1994, T-489/93, Unifruit Hellas κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. II-1201, σκέψη 41). Όσον αφορά τον τρίτο λόγο, που βασίζεται στον ισχυρισμό περί παραβιάσεως του άρθρου 240 της αποφάσεως ΥΧΕ, καθότι το Συμβούλιο δεν ήταν πλέον, δυνάμει της εν λόγω διατάξεως, αρμόδιο ratione temporis για την έκδοση της βαλλομένης αποφάσεως, μπορεί δύσκολα να υποτεθεί ότι η διάταξη αυτή μπορεί να συνιστά κανόνα δικαίου απονέμοντα δικαιώματα σε ιδιώτες (βλ., σχετικώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Μαρτίου 1992, C-282/90, Vreugdenhil κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-1937, σκέψεις 20 έως 25). Εν πάση περιπτώσει, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει με την απόφασή του Emesa (σκέψη 33) ότι η βαλλόμενη απόφαση δεν εκδόθηκε κατά παράβαση του άρθρου 240 της αποφάσεως ΥΧΕ και η προσφεύγουσα δεν διατύπωσε επί του σχετικού χωρίου της αποφάσεως του Δικαστηρίου κανένα σχόλιο στο πλαίσιο των συμπληρωματικών παρατηρήσεων που κατέθεσε στις 9 Οκτωβρίου 2000.

64 Αντίθετα, αποτελούν κανόνες δικαίου απονέμοντες δικαιώματα σε ιδιώτες η αρχή της αναλογικότητας, στην οποία αναφέρεται ο δεύτερος λόγος (απόφαση Unifruit Hellas κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 63 ανωτέρω, σκέψη 42), και η

αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, στην οποία αναφέρεται ο τέταρτος λόγος (απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Μαΐου 1992, C-104/89 και C-37/90, Mulder κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-3061, σκέψη 15). Όσον αφορά τον «μηχανισμό κλειδώματος» στον οποίο αναφέρεται ο πρώτος λόγος, θα πρέπει κατ' αρχάς να εξεταστεί αν συνιστά αρχή του κοινοτικού δικαίου και στη συνέχεια να κριθεί, ενδεχομένως, αν πρόκειται για κανόνα δικαίου που απονέμει δικαιώματα σε ιδιώτες.

65 Επομένως, χρειάζεται να εξεταστούν μόνον ο πρώτος, ο δεύτερος και ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως σε σχέση με το αίτημα αποζημιώσεως.

Ως προς τον λόγο που αφορά την παραβίαση του «μηχανισμού κλειδώματος»

66 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, από τον συνδυασμό των διατάξεων του τετάρτου μέρους της Συνθήκης, και ιδίως των άρθρων 132, 133 και 136, καθώς και από το κοινοτικό κεκτημένο που έχουν δημιουργήσει οι διαδοχικές αποφάσεις ΥΧΕ, έχει καθιερωθεί μία «αρχή κλειδώματος». Η εν λόγω αρχή απαγορεύει τη θέση υπό αμφισβήτηση με μεταγενέστερη απόφαση της Κοινότητας προνομίων που έχουν ήδη απονεμηθεί στις ΥΧΕ στο πλαίσιο της σταδιακής πραγματοποιήσεως της συνδέσεώς τους με την Κοινότητα.

67 Στην απόφαση Emsa (σκέψεις 38 και 39), το Δικαστήριο έκρινε:

«38 [...] [Α]ν και στο πλαίσιο της δυναμικής και προοδευτικής διαδικασίας, με την οποία θα πραγματοποιηθεί η σύνδεση των ΥΧΕ με την Κοινότητα, απαιτείται να λαμβάνονται υπόψη από το Συμβούλιο τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί χάρη στις προηγούμενες αποφάσεις του, εντούτοις [...], το Συμβούλιο, όταν θεσπίζει μέτρα βάσει του άρθρου 136, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, πρέπει να λαμβάνει υπόψη όχι μόνον τις αρχές που διακηρύσσονται στο τέταρτο μέρος της Συνθήκης, αλλά και τις άλλες αρχές του κοινοτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των αρχών που αφορούν την κοινή γεωργική πολιτική.

39 Όταν προβαίνει στη στάθμιση των διαφόρων σκοπών της Συνθήκης, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τα συνολικά αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί χάρη στις προηγούμενες αποφάσεις του, το Συμβούλιο, το οποίο έχει συναφώς ευρεία εξουσία εκτιμήσεως, ανάλογη προς τις πολιτικές ευθύνες που του αναθέτουν τα άρθρα 40 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, 34 ΕΚ), 41 και 42 της Συνθήκης ΕΚ (νυν 35 ΕΚ και 36 ΕΚ), 43 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, 37 ΕΚ) και 136 της Συνθήκης, μπορεί να αποφασίσει, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, να περιορίσει ορισμένα από τα πλεονεκτήματα που έχουν ήδη παραχωρηθεί στις ΥΧΕ.»

68 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι δεν υφίσταται «μηχανισμός ή αρχή κλειδώματος» με απόλυτη ισχύ στις σχέσεις μεταξύ της Κοινότητας και των ΥΧΕ. Στην πραγματικότητα, το Συμβούλιο μπορεί να υποχρεωθεί, «εφόσον το κρίνει αναγκαίο», να περιορίσει ορισμένα από τα πλεονεκτήματα που έχουν παραχωρηθεί σε προγενέστερο στάδιο στις ΥΧΕ (απόφαση Emesa, σκέψη 39).

69 Περαιτέρω επισημαίνεται ότι, με βάση τα στοιχεία της δικογραφίας που είχε στη διάθεσή του, το Δικαστήριο εξέτασε αν, στην προκειμένη περίπτωση, ήταν εύλογο να καταλήξει στο συμπέρασμα, μετά από στάθμιση των στόχων της συνδέσεως των ΥΧΕ και των σκοπών της κοινής γεωργικής πολιτικής, ότι ήταν αναγκαίο να περιορίσει την εφαρμογή του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ.

70 Στην απόφαση Emesa το Δικαστήριο έκρινε (σκέψεις 40 έως 42):

«40 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η μείωση της ποσότητας της ζάχαρης για την οποία ισχύει η σώρευση καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ σε 3 000 τόνους ετησίως αποτελεί περιορισμό σε σχέση με την απόφαση ΥΧΕ. Εντούτοις, αν αποδειχθεί ότι η εφαρμογή του κανόνα της σώρευσης καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ στον τομέα της ζάχαρης μπορούσε να διαταράξει σοβαρά τη λειτουργία μιας κοινής οργανώσεως αγοράς [...], το Συμβούλιο μπορούσε, κατόπιν της σταθμίσεως των σκοπών της συνδέσεως των ΥΧΕ έναντι των σκοπών της κοινής γεωργικής

πολιτικής, να θεσπίσει νομίμως, τηρώντας τις αρχές του κοινοτικού δικαίου που διέπουν την άσκηση της εξουσίας του εκτιμήσεως, κάθε ενδεδειγμένο μέτρο για την εξάλειψη ή την περιστολή των διαταράξεων αυτών, το οποίο θα μπορούσε να συνίσταται στην κατάργηση ή τον περιορισμό των πλεονεκτημάτων που έχουν ήδη παραχωρηθεί στις ΥΧΕ.

41 Τα ανωτέρω ισχύουν κατά μείζονα λόγο [...], όταν τα επίμαχα πλεονεκτήματα συνιστούν εξαιρέσεις από τους κανόνες λειτουργίας της κοινοτικής αγοράς. Τούτο συμβαίνει με τον κανόνα που επιτρέπει να προσδίδεται, κατόπιν ορισμένων επεξεργασιών, καταγωγή ΥΧΕ σε ορισμένα προϊόντα προελεύσεως κρατών ΑΚΕ.

42 Πρέπει να προστεθεί ότι η αναθεώρηση της αποφάσεως ΥΧΕ δεν είχε ως μοναδικό αποτέλεσμα την επιβολή περιορισμών ή μειώσεων έναντι του προϊσχύσαντος καθεστώτος, αφού, όπως υποστήριξε η Επιτροπή χωρίς να αντικρουστεί επ' αυτού, παραχωρήθηκαν διάφορα πλεονεκτήματα στις ΥΧΕ όσον αφορά την εγκατάσταση εντός της Κοινότητας (άρθρα 232 και 233α της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ), την αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (άρθρο 233β) και την πρόσβαση στα κοινοτικά προγράμματα (άρθρο 233γ). Επιπλέον, η χρηματοδοτική βοήθεια της Κοινότητας προς τις ΥΧΕ αυξήθηκε κατά 21 % (άρθρο 154α).»

71 Από το προπαρατεθέν απόσπασμα της αποφάσεως Emesa συνάγεται ότι το Δικαστήριο θεωρεί ότι, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες, το Συμβούλιο όχι μόνον εδικαιούτο να περιορίσει την εφαρμογή του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ, όπως και έπραξε, αλλά και ότι θα μπορούσε να είχε καταργήσει πλήρως το εν λόγω προνόμιο για τη ζάχαρη προελεύσεως ΥΧΕ.

72 Ωστόσο, κατά την προσφεύγουσα, το Δικαστήριο αναγνώρισε στις σκέψεις 40 έως 42 της αποφάσεως ότι, ακόμη και «εφόσον το κρίνει αναγκαίο» (απόφαση Emesa,

σκέψη 39), το Συμβούλιο θα μπορούσε να περιορίσει ήδη παραχωρηθέν στις ΥΧΕ πλεονέκτημα μόνον εφόσον το εν λόγω πλεονέκτημα είχε εξαιρετικό χαρακτήρα και παρέχονταν αντισταθμιστικά πλεονεκτήματα σε άλλους τομείς. Όμως, ο κανόνας της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ δεν έχει τον χαρακτήρα εξαιρετικού μέτρου. Το αν ο εν λόγω κανόνας αποτελεί εξαιρετικό μέτρο θα πρέπει να εκτιμηθεί όχι «σε σχέση με τους κανόνες λειτουργίας της κοινοτικής αγοράς», αλλά σε σχέση με τους κοινούς κανόνες καταγωγής, τα διάφορα καθεστώτα εισαγωγής και την προνομιακή θέση των ΥΧΕ. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα σχολιάζει το γεγονός ότι το Δικαστήριο δεν εξέτασε αν τα πλεονεκτήματα που παραχωρήθηκαν σε άλλους τομείς αντιστάθμιζαν πράγματι επαρκώς την παράλυση της βιομηχανίας ζάχαρης των ΥΧΕ που προκλήθηκε από τη βαλλόμενη απόφαση.

73 Καθόσον η προσφεύγουσα δεν ισχυρίζεται καν ότι το Δικαστήριο στήριξε την εκτίμησή του σε ανακριβή ή ελλιπή πραγματικά στοιχεία, το Πρωτοδικείο δεν έχει αρμοδιότητα να αμφισβητήσει την εκτίμηση αυτή.

74 Εξάλλου, επισημαίνεται ότι η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας βασίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία των σκέψεων 40 έως 42 της αποφάσεως Emesa. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο δεν έκρινε ότι το Συμβούλιο μπορούσε να περιορίσει προνόμιο που είχε παραχωρηθεί στις ΥΧΕ μόνο στην περίπτωση που το εν λόγω προνόμιο αποτελούσε εξαίρεση και χορηγούνταν αντισταθμιστικώς οφέλη σε άλλους τομείς. Από την απόφαση συνάγεται ότι το Συμβούλιο είχε το δικαίωμα να περιορίσει, ακόμη δε και να καταργήσει, προηγουμένως παραχωρηθέν στις ΥΧΕ πλεονέκτημα, εν προκειμένω την εφαρμογή του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ, εφόσον «η εφαρμογή του κανόνα [αυτού] στον τομέα της ζάχαρης μπορούσε να διαταράξει σοβαρά τη λειτουργία μιας κοινής οργανώσεως αγοράς [...]» (σκέψη 40 της αποφάσεως).

75 Σε επίρρωση της θέσεως ότι η βαλλόμενη απόφαση ήταν δικαιολογημένη και ισορροπημένη, το Δικαστήριο προσθέτει ότι, εν πάση περιπτώσει, το παραχωρηθέν πλεονέκτημα είχε εξαιρετικό χαρακτήρα και ότι το Συμβούλιο παραχώρησε, με τη βαλλόμενη απόφαση, διάφορα πλεονεκτήματα σε άλλους τομείς (απόφαση Emesa, σκέψεις 41 και 42).

76 Ωστόσο, το Δικαστήριο δεν θέτει σε καμία περίπτωση θέμα «αντισταθμίσεων» στην απόφαση Emesa. Το Δικαστήριο κάνει λόγο στη σκέψη 42 της αποφάσεως για «διάφορα πλεονεκτήματα [τα οποία] παραχωρήθηκαν στις ΥΧΕ», την ύπαρξη των οποίων δεν αμφισβήτησε η προσφεύγουσα.

77 Κατόπιν, όσον αφορά το ζήτημα αν ο κανόνας σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ παρέχει στις επιχειρήσεις των ΥΧΕ εξαιρετικής φύσεως προνόμιο, υπενθυμίζεται ότι, κατά τους συνήθεις κανόνες καταγωγής, ένα προϊόν θεωρείται καταγωγής ορισμένου κράτους αν είτε παράγεται εξ ολοκλήρου σ' αυτό είτε μεταποιείται σε επαρκή βαθμό [άρθρα 4 και 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) 802/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968, περί του κοινού ορισμού της εννοίας της καταγωγής των εμπορευμάτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/001, σ. 20), και άρθρα 1 έως 3 του παραρτήματος ΙΙ].

78 Δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους ότι η ζάχαρη που εξάγεται από την προσφεύγουσα δεν παράγεται εξ ολοκλήρου στις ΥΧΕ. Κατ' ακρίβεια, πρόκειται για ζάχαρη που εισάγεται από τις χώρες ΑΚΕ. Εξάλλου, δεν αμφισβητείται ότι η ζάχαρη που εξάγεται από την προσφεύγουσα δεν υφίσταται επαρκή μεταποίηση στην Αρούμπα ώστε να μπορεί να της αποδοθεί ο χαρακτηρισμός καταγωγής ΥΧΕ με βάση τους συνήθεις κανόνες περί καταγωγής προϊόντων.

79 Η εξαγόμενη από την προσφεύγουσα ζάχαρη μπορεί να χαρακτηριστεί ως καταγωγής ΥΧΕ μόνο χάρη στον κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ. Συγκεκριμένα, δυνάμει του εν λόγω κανόνα, πολύ μικρής σημασίας μεταποιήσεις — ακόμη και αυτές που απαριθμούνται ρητώς στο άρθρο 3, παράγραφος 3, του παραρτήματος ΙΙ, ως ανεπαρκείς για την εξασφάλιση του χαρακτηρισμού καταγωγής σε προϊόν προελεύσεως ΥΧΕ — στις οποίες υποβάλλονται εντός των ΥΧΕ προϊόντα καταγωγής ΑΚΕ προσδίδουν κατ' εξαίρεση καταγωγή ΥΧΕ στα εν λόγω προϊόντα. Ενόψει του ότι τα προϊόντα που απολαύουν της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ μπορούν να εισάγονται στην Κοινότητα απαλλασσόμενα δασμών, πρέπει να θεωρηθεί ότι ο εν λόγω κανόνας παρέχει, όπως τονίζει το Δικαστήριο, εξαιρετικού χαρακτήρα πλεονέκτημα στις επιχειρήσεις των ΥΧΕ (απόφαση Emesa, σκέψη 41).

80 Στο πλαίσιο της επιχειρηματολογίας επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει επίσης ότι το Συμβούλιο παραβίασε το άρθρο 133, παράγραφος 1, της Συνθήκης περιορίζοντας σε 3 000 τόνους τις εισαγωγές ζάχαρης που απολαύουν του καθεστώτος σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ. Συγκεκριμένα, το ανώτατο ποσοτικό όριο που προβλέπεται στο άρθρο 108β, παράγραφος 1, της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ συνιστά κατά την προσφεύγουσα ποσοτικό περιορισμό απαγορευόμενο από την εν λόγω διάταξη της Συνθήκης. Εξάλλου, ακόμη και αν το ιδρυθέν με την απόφαση ΥΧΕ καθεστώς έθιγε άλλα κοινοτικά συμφέροντα, το Συμβούλιο έχει, δυνάμει του άρθρου 136, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, την υποχρέωση να προστατεύσει τα «επιτευχθέντα αποτελέσματα».

81 Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι το Δικαστήριο έχει ήδη απορρίψει το επιχείρημα αυτό με την απόφαση Emesa κατά την οποία:

«45 Χωρίς να χρειάζεται να επιλυθεί το ζήτημα αν η δασμολογική ποσόστωση που προβλέπεται στο άρθρο 108β της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ μπορεί να θεωρηθεί ως ποσοτικός περιορισμός ή αν το καθεστώς της σώρευσης καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ προσδίδει στα επίμαχα εμπορεύματα καταγωγή ΥΧΕ για την εφαρμογή του καθεστώτος εισαγωγής που προβλέπεται στο άρθρο 133, παράγραφος 1, της Συνθήκης, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα οικεία προϊόντα δεν μπορούν να εισαχθούν καθ' υπέρβαση της ποσοστώσεως παρά μόνον κατόπιν καταβολής των δασμών.

46 Το άρθρο 133, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ προβλέπει όμως ότι καταργούνται πλήρως οι δασμοί κατά την εισαγωγή στην Κοινότητα των καταγομένων από τις ΥΧΕ εμπορευμάτων, "σύμφωνα με την προοδευτική κατάργηση των δασμών μεταξύ των κρατών μελών, όπως προβλέπεται στην παρούσα Συνθήκη".

47 Συναφώς επισημαίνεται, όπως τόνισε η Επιτροπή, ότι, όσον αφορά το εμπόριο της ζάχαρης, η κατάργηση των ενδοκοινοτικών δασμών πραγματοποιήθηκε μόνο μετά την καθιέρωση κοινής οργανώσεως αγοράς για το προϊόν αυτό,

προϋπόθεση της οποίας ήταν η θέσπιση κοινού εξωτερικού δασμολογίου παράλληλα με τον καθορισμό κατώτατης τιμής ισχύουσας σε όλα τα κράτη μέλη, με κύριο σκοπό την εξάλειψη των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού. Κατά συνέπεια, εφόσον δεν υφίσταται κοινή γεωργική πολιτική μεταξύ ΥΧΕ και Κοινότητας, τα μέτρα που αποσκοπούν στην πρόληψη των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού ή των διαταράξεων της κοινοτικής αγοράς και που ενδέχεται να λαμβάνουν τη μορφή δασμολογικής ποσοστώσεως δεν μπορούν να θεωρηθούν, ως εκ της θεσπίσεώς τους και μόνον, αντίθετα προς το άρθρο 133, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

48 Όσον αφορά το ζήτημα αν η δασμολογική ποσόστωση που καθορίστηκε με το άρθρο 108β της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ συμβιβάζεται με το άρθρο 136, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, αρκεί η διαπίστωση ότι η διάταξη αυτή προβλέπει ρητά ότι η δράση του Συμβουλίου πρέπει να βασίζεται επί "των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων και των αρχών της παρούσας Συνθήκης". Μεταξύ των αρχών αυτών καταλέγονται, όπως δέχτηκε το Δικαστήριο με την προπαρατεθείσα απόφαση [της 11ης Φεβρουαρίου 1999, C-390/95 P], Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, [Συλλογή 1999, σ. I-769], σκέψη 37, οι αρχές που αφορούν την κοινή γεωργική πολιτική.

49 Κατά συνέπεια, δεν επιτρέπεται να καταλογιστεί στο Συμβούλιο το γεγονός ότι κατά την εφαρμογή του άρθρου 136, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης έλαβε υπόψη τους αναγόμενους στην κοινή γεωργική πολιτική επιτακτικούς λόγους.

50 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι το κύρος του μέτρου που προβλέπεται στο άρθρο 108β της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ δεν μπορεί να αμφισβητηθεί από την άποψη των άρθρων 133, παράγραφος 1, και 136, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης για τον λόγο ότι με το μέτρο αυτό καθορίζεται ποσόστωση για τις εισαγωγές ζάχαρης που μπορούν να υπαχθούν στο καθεστώς της σώρευσης καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ.»

82 Απ' όλα τα ανωτέρω συνάγεται ότι ο πρώτος λόγος πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του ως αβάσιμος.

83 Χωρίς να χρειάζεται ακόμη, στο σημείο αυτό, να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αν ο πρώτος λόγος αναφέρεται σε κανόνα δικαίου που θεμελιώνει δικαιώματα υπέρ ιδιωτών, πρέπει να διαπιστωθεί ότι από την εξέταση του λόγου αυτού δεν αποκαλύφθηκε συμπεριφορά της Κοινότητας ικανή να θεμελιώσει εξωσυμβατική ευθύνη της.

Ως προς τον λόγο περί παραβιάσεως της αρχής της ασφαλείας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

84 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η βαλλόμενη απόφαση ενέχει παραβίαση της αρχής της ασφαλείας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Υπενθυμίζει ότι, προσθέτοντας το άρθρο 108β, παράγραφος 1, στην απόφαση ΥΧΕ, το Συμβούλιο περιόρισε σε 3 000 τόνους ετησίως τις εισαγωγές ζάχαρης που μπορούν να υπαχθούν στο ευνοϊκό καθεστώς της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ. Η προσφεύγουσα δεν θα μπορούσε να είχε προβλέψει μια τέτοια τροποποιήση της αποφάσεως ΥΧΕ. Τονίζει προς τούτο ότι η διάρκεια της αποφάσεως ΥΧΕ είχε προβλεφθεί για δέκα έτη και ότι, κατά το άρθρο 240, παράγραφος 3, η μόνη προβλεπόμενη τροποποίηση θα έπρεπε να ισχύσει από 1ης Μαρτίου 1995. Περαιτέρω, ενδεχόμενη τροποποίηση μπορούσε, κατά την προσφεύγουσα, να χωρήσει μόνον προς την κατεύθυνση του σκοπού που εξαγγέλλεται στο άρθρο 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

85 Η προφεύγουσα υποστηρίζει περαιτέρω ότι οι γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου επιβάλλουν στο Συμβούλιο να λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα των επιχειρήσεων που έχουν πραγματοποιήσει επενδύσεις και έχουν αναπτύξει δραστηριότητες με βάση τους ισχύοντες κανόνες δικαίου (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 27ης Απριλίου 1978, 90/77, Stimming κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1978, σ. 323, της 16ης Μαΐου 1979, 84/78, Tomadini, Συλλογή τόμος 1979, σ. 903, της 28ης Απριλίου 1988, 120/86, Mulder, Συλλογή 1988, σ. 2321, και της 11ης Ιουλίου 1991, C-368/89, Crispoltoni, Συλλογή 1991, σ. I-3695).

86 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει, κατ' αρχάς, ότι το Συμβούλιο, όταν θεσπίζει μέτρα βάσει του άρθρου 136, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, πρέπει να λαμβάνει υπόψη όχι μόνον τις αρχές που διακηρύσσονται στο τέταρτο μέρος της Συνθήκης, και ιδίως

αυτές που εξαγγέλλονται στο άρθρο 132 αυτής, αλλά και τις άλλες αρχές του κοινοτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των αρχών που αφορούν την κοινή γεωργική πολιτική (απόφαση Emesa, σκέψη 38). Υπενθυμίζεται επίσης ότι το Συμβούλιο, το οποίο έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια κατά τη στάθμιση των σκοπών της συνδέσεως των ΥΧΕ έναντι των σκοπών της κοινής γεωργικής πολιτικής (απόφαση Emesa, σκέψεις 39 και 53), μπορεί να περιορίζει ακόμη δε και να καταργεί πλεονεκτήματα που έχουν παραχωρηθεί προηγουμένως στις ΥΧΕ, εφόσον τα πλεονεκτήματα αυτά μπορούν να προκαλέσουν σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία μιας κοινής οργανώσεως αγοράς (απόφαση Emesa, σκέψη 40).

87 Μολονότι η τήρηση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης εντάσσεται στις θεμελιώδεις αρχές της Κοινότητας, οι επιχειρηματίες δεν δικαιολογούνται να τρέφουν προσδοκίες για διατήρηση μιας υφισταμένης καταστάσεως, η οποία μπορεί να μεταβληθεί στο πλαίσιο της ασκήσεως της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτουν τα κοινοτικά όργανα (βλ., ιδίως, την απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 1998, C-372/96, Pontillo, Συλλογή 1998, σ. I-5091, σκέψεις 22 και 23, και απόφαση Emesa, σκέψη 34).

88 Επομένως, ένας επιμελής επιχειρηματίας θα όφειλε να προβλέψει ότι η απόφαση ΥΧΕ ενδέχετο να τροποποιηθεί, η τυχόν δε τροποποίηση μπορούσε να προβλέψει κατάργηση ή περιορισμό προηγουμένως παραχωρηθέντων πλεονεκτημάτων υπέρ των ΥΧΕ. Η εν λόγω ανάλυση επιβάλλεται κατά μείζονα λόγο στην προκειμένη περίπτωση όπου τα επίμαχα πλεονεκτήματα αποτελούσαν μέτρα εξαιρετικού χαρακτήρα (απόφαση Emesa, σκέψεις 40 και 41). Εξάλλου, καμία διάταξη κοινοτικού δικαίου δεν επέβαλε στο Συμβούλιο την υποχρέωση να λάβει υπόψη τα συμφέροντα των επιχειρήσεων που ήταν ήδη παρούσες στην αγορά (βλ., σχετικώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Οκτωβρίου 1994, C-280/93, Γερμανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-4973, σκέψη 79).

89 Η προσφεύγουσα δεν μπορεί να αντλήσει επιχειρήματα από το άρθρο 240, παράγραφος 3, της αποφάσεως ΥΧΕ, το οποίο προβλέπει ότι, πριν από τη λήξη της πρώτης πενταετούς περιόδου, το Συμβούλιο θεσπίζει, αν το κρίνει αναγκαίο, τις τροποποιήσεις που πρέπει ενδεχομένως να επέλθουν στη σύνδεση των ΥΧΕ με την Κοινότητα. Στην πραγματικότητα, η εν λόγω διάταξη δεν στερεί από το Συμβούλιο την απορρέουσα απευθείας από τη Συνθήκη αρμοδιότητά του να τροποποιεί τις πράξεις που έχει εκδώσει βάσει του άρθρου 136 της Συνθήκης αυτής, με σκοπό την επίτευξη όλων των σκοπών που εξαγγέλλονται στο άρθρο 132 της ίδιας Συνθήκης (απόφαση Emesa, σκέψη 33).

90 Στη συνέχεια, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι η απόφασή της να εγκαταστήσει στην Αρούμπα εργοστάσιο επεξεργασίας ζάχαρης ελήφθη μόνο μετά από διαβουλεύσεις, το 1995 και το 1996, με τις αρχές της Αρούμπα και τη μόνιμη αντιπροσωπεία του Βασιλείου των Κάτω Χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

91 Η προσφεύγουσα δεν μπορούσε να προβλέψει ότι το Συμβούλιο θα επέβαλλε ποσοτικούς περιορισμούς στις εισαγωγές ζάχαρης που υπάγονται στο ευνοϊκό καθεστώς της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ. Σχετικώς, η προσφεύγουσα εμμένει στην επισήμανση του γεγονότος ότι η διαδικασία λήψεως αποφάσεων στο πλαίσιο του Συμβουλίου δεν είναι δημόσια. Οι αρχές της Αρούμπα την ενημέρωσαν ως προς τις σχετικές συζητήσεις μόνο μετά τον Ιούλιο του 1997.

92 Ωστόσο, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα δεν προβάλλει κανένα στοιχείο από το οποίο να προκύπτει ότι τα κοινοτικά όργανα της είχαν παράσχει συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις ικανές να της δημιουργήσουν βάσιμες ελπίδες ως προς τη διατήρηση σε ισχύ του υφισταμένου καθεστώτος σωρεύσεως των καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ ως προς τις εξαγωγές ζάχαρης που επροτίθετο να πραγματοποιήσει.

93 Αντίθετα, όπως ορθώς τονίζει το Δικαστήριο στην απόφαση Emesa, «από τη δικογραφία προκύπτει ότι [η προσφεύγουσα] είχε, όταν άρχισε τις επενδύσεις της στην Αρούμπα, επαρκή πληροφοριακά στοιχεία για να προβλέψει, επιδεικνύοντας συνήθη επιμέλεια επιχειρηματία, ότι το φιλελεύθερο σύστημα της σώρευσης καταγωγών ήταν ενδεχόμενο να αναθεωρηθεί και να καταστεί περιοριστικότερο» (σκέψη 36 της αποφάσεως). Το Δικαστήριο παρατηρεί σχετικώς «ότι η πρόταση της Επιτροπής [96/C 139/01] δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* της 10ης Μαΐου 1996, δηλαδή ένα σχεδόν έτος πριν αρχίσει [η προσφεύγουσα] την παραγωγή της στην Αρούμπα» (σκέψη 36 της αποφάσεως).

94 Η πρόταση 96/C 139/01, στην οποία αναφέρεται το Δικαστήριο, προέβλεπε την κατάργηση του κανόνα της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ, ιδίως για τη ζάχαρη καταγωγής κρατών ΑΚΕ. Ειδικότερα, όσον αφορά το παράρτημα ΙΙ, η Επιτροπή

πρότεινε ένα νέο άρθρο 6 το οποίο προέβλεπε ότι ο κανόνας της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ δεν ίσχυε «για τα προϊόντα που απαριθμούνται στα κεφάλαια 1 έως 24 του εναρμονισμένου συστήματος τα οποία [...] κατάγονται [από τα] κράτη ΑΚΕ». Η ζάχαρη δε υπάγεται στο κεφάλαιο 17 του εναρμονισμένου συστήματος.

95 Επομένως, η πρόταση 96/C 139/01 που δημοσιεύθηκε τον Μάιο του 1996, δηλαδή, περίπου εννέα μήνες πριν από την ίδρυση της προσφεύγουσας και έντεκα μήνες πριν αυτή αρχίσει να παράγει ζάχαρη (βλ. ανωτέρω σκέψη 19), προέβλεπε τη θέσπιση ακόμη περισσότερο περιοριστικού συστήματος για την προσφεύγουσα από το σύστημα που προβλεπόταν στο άρθρο 108β, παράγραφος 1, της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ, η οποία επιτρέπει τη σώρευση καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ για ποσότητα 3 000 τόνων ζάχαρης ετησίως.

96 Τέλος, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η βαλλόμενη απόφαση παραβιάζει την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, καθότι δεν προβλέπει μεταβατική περίοδο ούτε οποιαδήποτε μεταβατική ρύθμιση για τις υφιστάμενες στις ΥΧΕ δραστηριότητες κατά τον χρόνο της αναθεωρήσεως της αποφάσεως ΥΧΕ. Κατά την προσφεύγουσα, δεν υφίστατο, στην προκειμένη περίπτωση, επιτακτικό δημόσιο συμφέρον που να δικαιολογεί το γεγονός ότι η αναθεώρηση της αποφάσεως ΥΧΕ δεν συνοδεύτηκε από μεταβατικά μέτρα (απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιουλίου 1997, C-183/95, Affish, Συλλογή 1997, σ. I-4315, σκέψη 57).

97 Το Πρωτοδικείο έκρινε ήδη ότι καμία διάταξη κοινοτικού δικαίου δεν επέβαλε στο Συμβούλιο την υποχρέωση να λάβει υπόψη τα συμφέροντα των επιχειρήσεων που ήταν ήδη παρούσες στην αγορά (βλ. ανωτέρω σκέψη 88).

98 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει στη συνέχεια ότι η προσφεύγουσα δεν ισχυρίζεται καν ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως της βαλλομένης αποφάσεως, βρισκόταν σε εξέλιξη προώθηση φορτίου ζάχαρης από το εργοστάσιό της προς την Κοινότητα το οποίο μπορούσε ευλόγως να πιστεύει ότι θα εισαγόταν στην Κοινότητα χωρίς κανένα περιορισμό (βλ., σχετικώς, απόφαση Sofrimport κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 52 ανωτέρω, σκέψεις 16 έως 21, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Ιουλίου 1997, T-267/94, Oleifici Italiani κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1239, σκέψεις 38 έως 40).

99 Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή εξέδωσε, στις 17 Δεκεμβρίου 1997, τον κανονισμό (ΕΚ) 2553/97, για τις λεπτομέρειες έκδοσης πιστοποιητικών εισαγωγής όσον αφορά ορισμένα προϊόντα που υπάγονται στους κωδικούς ΣΟ 1701, 1702, 1703 και 1704, με σώρευση καταγωγής ΑΚΕ/ΥΧΕ (ΕΕ L 349, σ. 26). Όπως προκύπτει από το άρθρο 8 του κανονισμού 2553/97, το άρθρο 108β, παράγραφος 1, της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ επρόκειτο να τεθεί σε ισχύ μόνο μετά την 1η Ιανουαρίου 1998, τα δε πιστοποιητικά εισαγωγής που θα ζητούνταν μεταξύ 10ης Δεκεμβρίου 1997 και μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 1997 θα χορηγούνταν μέχρι συμπληρώσεως της ποσότητας των 3 000 τόνων. Εξάλλου, δεν αμφισβητείται ότι οι αιτήσεις για πιστοποιητικά εισαγωγής που κατατέθηκαν πριν από τις 10 Δεκεμβρίου 1997 έγιναν δεκτές στο σύνολό τους.

100 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι, επί ένα μήνα, ίσχυσε μεταβατικό καθεστώς το οποίο, άλλωστε, ήταν γενναιόδωρο υπό την έννοια ότι, για το διάστημα των 21 ημερών που μεσολάβησαν μεταξύ της 10ης και της 31ης Δεκεμβρίου 1997, επετράπη η εισαγωγή «ετήσιας» ποσότητας 3 000 τόνων ζάχαρης με το ευνοϊκό καθεστώς της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ.

101 Επομένως, η αιτίαση που βασίζεται στη δήθεν απουσία μεταβατικού καθεστώτος πρέπει επίσης να απορριφθεί.

102 Από όλα τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο λόγος περί παραβιάσεως της αρχής της ασφαλείας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Επίσης, από την εξέταση του λόγου αυτού δεν αποκαλύφθηκε παράβαση εκ μέρους της Κοινότητας κανόνα δικαίου απομένοντος δικαιώματα σε ιδιώτες.

Ως προς τον λόγο περί παραβάσεως της αρχής της αναλογικότητας

103 Κατ' αρχάς, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο έχει την υποχρέωση να επιδιώκει παράλληλα την επίτευξη των διαφόρων σκοπών που εξαγγέλλονται στο άρθρο 3, της Συνθήκης, χωρίς, ωστόσο, να δίνει προτεραιότητα στην κοινή γεωργική

πολιτική (απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Φεβρουαρίου 1988, 68/86, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 855, σκέψη 12, και διάταξη του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 1996, C-180/96 R, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-3903, σκέψη 63). Εν προκειμένω, το Συμβούλιο παραβίασε κατά την προσφεύγουσα την αρχή της αναλογικότητας δίνοντας προτεραιότητα στην κοινή γεωργική πολιτική εις βάρος των συμφερόντων των ΥΧΕ.

104 Με την απόφαση Emesa, το Δικαστήριο έκρινε, αφενός, ότι το Συμβούλιο, «όταν θεσπίζει μέτρα βάσει του άρθρου 136, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, πρέπει να λαμβάνει υπόψη όχι μόνον τις αρχές που διακηρύσσονται στο τέταρτο μέρος της Συνθήκης, αλλά και τις άλλες αρχές του κοινοτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των αρχών που αφορούν την κοινή γεωργική πολιτική» (σκέψη 38 της αποφάσεως) και, αφετέρου, ότι, «[ό]ταν προβαίνει στη στάθμιση των διαφόρων σκοπών της Συνθήκης [...], το Συμβούλιο [...] μπορεί να αποφασίσει, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, να περιορίσει ορισμένα από τα πλεονεκτήματα που έχουν ήδη παραχωρηθεί στις ΥΧΕ» (σκέψη 39 της αποφάσεως).

105 Επομένως, ο ισχυρισμός πρέπει να απορριφθεί. Θα εξεταστεί στη συνέχεια αν, στην προκειμένη περίπτωση, το Συμβούλιο υπέπεσε σε προφανές σφάλμα κατά την εκτίμηση του «αναγκαίου» του περιορισμού των εισαγωγών ζάχαρης που απολαύουν του ευνοϊκού καθεστώτος της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ (βλ. κατωτέρω σκέψεις 117 έως 150).

106 Δεύτερον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το άρθρο 108β, παράγραφος 1, της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ επάγεται διαρθρωτικό περιορισμό των εισαγωγών ζάχαρης καταγωγής ΥΧΕ στην Κοινότητα. Πράγματι, η εν λόγω διάταξη περιορίζει σε 3 000 τόνους την ποσότητα ζάχαρης καταγωγής ΑΚΕ που επιτρέπεται να εισαχθεί στην Κοινότητα ως ζάχαρη καταγωγής ΥΧΕ μετά από επεξεργασία ή μεταποίηση κατά την έννοια του άρθρου 6 του παραρτήματος ΙΙ. Όμως, κατά την προφεύγουσα, επιτρέπεται να λαμβάνονται μόνον προσωρινά περιοριστικά μέτρα, με βάση το άρθρο 109 της αποφάσεως ΥΧΕ ως προς τις εισαγωγές καταγωγής ΥΧΕ, υπό τον όρον ότι τα εν λόγω μέτρα «περιορίζουν μόνον κατ' εξαίρεση, μερικώς και προσωρινώς» την ελεύθερη εισαγωγή στην Κοινότητα των προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 26ης Οκτωβρίου 1994, C-430/92, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-5197, και της 22ας Απριλίου 1997, C-310/95, Road Air, Συλλογή 1997, σ. I-2229, σκέψεις 40 και 41· απόφαση Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 42 ανωτέρω, σκέψη 95).

107 Ωστόσο, από την απόφαση Emesa (σκέψη 40) προκύπτει ότι το Συμβούλιο δικαιούται να προβεί σε διαρθρωτικό περιορισμό πλεονεκτήματος που έχει παραχωρηθεί προηγουμένως στις ΥΧΕ, και στην προκειμένη περίπτωση την εφαρμογή του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ στον τομέα της ζάχαρης, αν αποδειχθεί ότι «η εφαρμογή του [εν λόγω] κανόνα στον τομέα [αυτό] [μπορεί] να διαταράξει σοβαρά τη λειτουργία μιας κοινής οργανώσεως αγοράς [...]». Θα εξεταστεί κατωτέρω αν η εκ μέρους του Συμβουλίου εκτίμηση του κινδύνου που συνεπαγόταν για την κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα της ζάχαρης ο κανόνας σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ ενέχει ή όχι προφανές σφάλμα (βλ. κατωτέρω σκέψεις 117 έως 150).

108 Τρίτον, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι από την επιστολή της 18ης Δεκεμβρίου 1997 που ο επίτροπος Fischler απηύθυνε στον νομικό της σύμβουλο, καθώς και από την επιστολή του κ. Soubestre, της Επιτροπής, προς τον μόνιμο αντιπρόσωπο του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, της 9ης Ιουνίου 1997, συνάγεται ότι ο διαρθρωτικός περιορισμός του άρθρου 108β, παράγραφος 1, της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ επιβλήθηκε ως εναλλακτική λύση. Φρονεί ότι ένας διαρθρωτικός περιορισμός που υιοθετείται αντί μέτρου διασφαλίσεως πρέπει τουλάχιστον να πληροί τους όρους που απαιτούνται προκειμένου για τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 109 της αποφάσεως ΥΧΕ. Ειδικότερα, είναι απαράδεκτο ένας οριστικός διαρθρωτικός περιορισμός να μπορεί να γίνεται δεκτός ευκολότερα απ' ό,τι ένα μέτρο διασφαλίσεως. Όμως, στην προκειμένη περίπτωση, δεν τηρήθηκαν οι προϋποθέσεις θεσπίσεως μέτρου διασφαλίσεως σύμφωνα με το άρθρο 109 της αποφάσεως ΥΧΕ.

109 Ωστόσο, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι τα δύο έγγραφα της Επιτροπής τα οποία επικαλείται η προσφεύγουσα δεν στηρίζουν την επιχειρηματολογία της.

110 Αφενός, με την επιστολή που φέρει την υπογραφή του κ. Soubestre, η Επιτροπή απέρριψε μια πρόταση που είχε υποβληθεί από τις ολλανδικές αρχές. Αυτές είχαν προτείνει σύστημα ελαχίστων τιμών κατά την εξαγωγή για τη ζάχαρη προελεύσεως ΥΧΕ και προσαρμογή της διαδικασίας ως προς τα μέτρα διασφαλίσεως προς τους εφαρμοστέους στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Οργάνωσης Εμπορίου (ΠΟΕ) κανόνες. Ωστόσο, από το εν λόγω έγγραφο ουδόλως προκύπτει ότι ο διαρθρωτικός περιορισμός που επιβλήθηκε μεταγενέστερα από το Συμβούλιο με τη βαλλόμενη απόφαση συνιστά συγκεκαλυμμένο μέτρο διασφαλίσεως.

111 Αφετέρου, η επιστολή του κ. Fischler, της 18ης Δεκεμβρίου 1997, αποτελεί απάντηση σε επιστολή του νομικού συμβούλου της προσφεύγουσας, στην οποία ο τελευταίος εξηγούσε γιατί δεν ήταν αναγκαία η θέσπιση μέτρων διασφαλίσεως για τη ζάχαρη καταγωγής ΥΧΕ. Ο κ. Fischler συμφωνεί με την ανάλυση αυτή. Εξηγεί ότι, κατά την Επιτροπή, ενόψει της εκδόσεως της βαλλομένης αποφάσεως, «δεν φαίνεται, προς το παρόν, αναγκαία η θέσπιση μέτρων διασφαλίσεως» («safeguard measures seem, for the time beeing, unnecessary»). Ωστόσο, ουδόλως ισχυρίζεται ότι η βαλλόμενη απόφαση συνιστά εναλλακτική λύση, εκδοθείσα αντί μέτρου διασφαλίσεως. Από την επιστολή συνάγεται απλώς ότι η διαρθρωτική λύση που δόθηκε με τη βαλλόμενη απόφαση έθεσε τέλος στις διαταραχές στην κοινοτική αγορά, με αποτέλεσμα να μην είναι αναγκαία η λήψη μέτρων διασφαλίσεως.

112 Επομένως, καμία από τις δύο επιστολές που επικαλείται η προσφεύγουσα δεν καταδεικνύει ότι ο περιορισμός της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ που επιβλήθηκε με το άρθρο 108β, παράγραφος 1, της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ συνιστά συγκεκαλυμμένο μέτρο διασφαλίσεως ή εναλλακτική λύση που υιοθετήθηκε αντί μέτρου διασφαλίσεως.

113 Εν πάση περιπτώσει, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει, με την απόφαση Emesa, ότι «το μέτρο που προβλέπεται στο άρθρο 108β, παράγραφος 1, της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ δεν συνιστά μέτρο διασφαλίσεως που να αποσκοπεί στην κατ' εξαίρεση και προσωρινή αντιμετώπιση εξαιρετικών δυσχερειών, οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν βάσει της εφαρμοστέας υπό κανονικές συνθήκες εμπορικής ρυθμίσεως, αλλά τροποποιεί το ίδιο το κανονικώς εφαρμοστέο καθεστώς σύμφωνα με τα ίδια κριτήρια που ίσχυσαν για την έκδοση της αποφάσεως ΥΧΕ» και ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, «οι προϋποθέσεις θεσπίσεως των μέτρων διασφαλίσεως κατά το άρθρο 109 της αποφάσεως ΥΧΕ [...] δεν ασκούν επιρροή επί της εκτιμήσεως του κύρους της [βαλλομένης] αποφάσεως» (σκέψη 61 της αποφάσεως). Το Δικαστήριο κατέληξε ότι, «[κ]ατά συνέπεια, το Συμβούλιο δεν ήταν υποχρεωμένο, κατά τη θέσπιση του άρθρου 108β της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ, να τηρήσει τις σχετικές προϋποθέσεις που ισχύουν για τη θέσπιση των μέτρων διασφαλίσεως κατά το άρθρο 109 της αποφάσεως ΥΧΕ» (σκέψη 62 της αποφάσεως).

114 Επομένως, και το τρίτο επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί.

115 Τέταρτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το άρθρο 108β, παράγραφος 2, της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ δεν συμβιβάζεται με την αρχή της αναλογικότητας στο μέτρο που το άλεσμα (milling) της ζάχαρης αποκλείεται των επεμβάσεων κατεργασίας ή μεταποιήσεως που κρίνονται απαραίτητες για την υπαγωγή ενός προϊόντος στο καθεστώς καταγωγής ΑΚΕ/ΥΧΕ. Τονίζει σχετικώς ότι, σύμφωνα με το άρθρο 108β, παράγραφος 2, της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ, ο χρωματισμός της ζάχαρης, που συνιστά κατεργασία ή μεταποίηση μικρότερης σημασίας απ' ό,τι το «milling», αρκεί για να χαρακτηριστούν τα προϊόντα ως προϊόντα καταγωγής ΥΧΕ.

116 Ωστόσο, το επιχείρημα αυτό στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της βαλλομένης αποφάσεως. Πράγματι, όπως τονίζει το Δικαστήριο στην απόφαση Emesa (σκέψεις 59 και 60), «το άρθρο 108β, παράγραφος 2, παραθέτει απλώς δύο παραδείγματα εργασιών που μπορούν να θεωρηθούν επαρκείς για τον χαρακτηρισμό των προϊόντων ως προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ και ουδόλως απαριθμεί περιοριστικά τις εργασίες αυτές» με αποτέλεσμα η προσφεύγουσα να «ισχυρίζεται αβασίμως ότι το άρθρο [αυτό] απάλειψε το milling από τις εργασίες που θεωρούνται επαρκείς για τη σώρευση καταγωγών».

117 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί και το επιχείρημα αυτό.

118 Πέμπτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η κατάσταση της κοινοτικής αγοράς ζάχαρης δεν καθιστούσε αναγκαίο τον περιορισμό των εισαγωγών ζάχαρης με το καθεστώς σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ σε 3 000 τόνους ετησίως.

119 Σχετικώς το Δικαστήριο έκρινε, στην απόφαση Emesa (σκέψεις 53 έως 58), τα εξής:

«53 Υπενθυμίζεται ότι, σε έναν τομέα όπου, όπως εν προκειμένω, τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως, μόνον ο προδήλως απρόσφορος χαρακτήρας ενός μέτρου σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό μπορεί να επη-

ρεάσει τη νομμότητα του μέτρου αυτού. Ο περιορισμός του ελέγχου του Δικαστηρίου επιβάλλεται ιδιαιτέρως όταν το Συμβούλιο υποχρεούται να συμβιβάσει διστάμενα συμφέροντα και, συνεπώς, να προβεί, κατά τη λήψη των πολιτικής φύσεως αποφάσεων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές του, σε επιλογή μεταξύ διαφόρων εναλλακτικών λύσεων (βλ. αποφάσεις [...] Γερμανία κατά Συμβουλίου, [προπαρατεθείσα], σκέψεις 90 και 91, της 17ης Οκτωβρίου 1995, C-44/94, Fishermen's Organisations κ.λπ., Συλλογή 1995, σ. I-3115, σκέψη 37, και της 19ης Νοεμβρίου 1998, C-150/94, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. I-7235, σκέψη 87).

54 [...] δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτό εν προκειμένω ότι η θέσπιση ποσοστώσεως με το άρθρο 108β της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ υπερέβη προδήλως αυτό που ήταν αναγκαίο για την επίτευξη των σκοπών του Συμβουλίου.

55 Από την έβδομη αιτιολογική σκέψη της [βαλλομένης] αποφάσεως προκύπτει συναφώς ότι το Συμβούλιο θέσπισε το άρθρο 108β επειδή είχε διαπιστώσει ότι "η εγκαθίδρυση της ελεύθερης πρόσβασης για όλα τα προϊόντα καταγωγής των ΥΧΕ και η διατήρηση της σώρευσης προϊόντων καταγωγής ΑΚΕ και καταγωγής των ΥΧΕ" ενείχε τον "κίνδυνο σύγκρουσης" των στόχων αφενός της κοινοτικής πολιτικής για ανάπτυξη των ΥΧΕ και αφετέρου της κοινής γεωργικής πολιτικής και επειδή έπρεπε να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι "σοβαρές διαταραχές στην κοινοτική αγορά ορισμένων προϊόντων που υπόκεινται σε κοινή οργάνωση αγοράς οδήγησαν, επανειλημμένα, στη θέσπιση μέτρων διασφαλίσεως".

56 Συναφώς επισημαίνεται ότι από τη δικογραφία προκύπτει ότι κατά την ημερομηνία εκδόσεως της [βαλλομένης] αποφάσεως, πρώτον, υπήρχε πλεόνασμα της κοινοτικής παραγωγής ζάχαρης από ζαχαρότευτλα σε σχέση με την κατανάλωση εντός της Κοινότητας, στο οποίο προσετίθεντο οι εισαγωγές ζάχαρης από ζαχαροκάλαμο από τα κράτη ΑΚΕ, οι οποίες πραγματοποιούνταν προς κάλυψη της συγκεκριμένης ζητήσεως για το προϊόν αυτό και προς εκπλήρωση της υποχρεώσεως της Κοινότητας, κατ' εφαρμογή των συμφωνιών που είχαν συναφθεί στο πλαίσιο του ΠΟΕ, να εισάγει ορισμένη ποσότητα ζάχαρης από

τρίτες χώρες. Δεύτερον, η Κοινότητα ήταν επίσης υποχρεωμένη να επιδοτεί τις εξαγωγές ζάχαρης, υπό μορφή επιστροφών λόγω εξαγωγής και εντός των ορίων των συμφωνιών που είχαν συναφθεί στο πλαίσιο του ΠΟΕ. Υπό τις συνθήκες αυτές, καλώς το Συμβούλιο έκρινε ότι οποιαδήποτε πρόσθετη ποσότητα ζάχαρης, έστω και ελάχιστη σε σύγκριση με την κοινοτική παραγωγή, θα ανάγκαζε τα κοινοτικά όργανα, αν έφθανε στην αγορά της Κοινότητας, να αυξήσουν τις επιδοτήσεις των εξαγωγών εντός των προαναφερθέντων ορίων ή να μειώσουν τις ποσοστώσεις των Ευρωπαίων παραγωγών, πράγμα που θα διατάρασσε την κοινοτική αγορά ζάχαρης, της οποίας η ισορροπία ήταν ιδιαίτερα λεπτή, και θα αντέβαινε προς τους σκοπούς της κοινής γεωργικής πολιτικής.

57 Εξάλλου, από τη διάταξη περί παραπομπής και από τα αριθμητικά στοιχεία που προσκόμισαν το Συμβούλιο και η Επιτροπή προκύπτει ότι η ετήσια ποσόστωση των 3 000 τόνων δεν υπολείπεται του ύψους των συνήθων εισαγωγών ζάχαρης από τις ΥΧΕ, οι οποίες δεν παράγουν οι ίδιες το προϊόν αυτό. Επιπλέον, δεδομένου ότι η προστιθέμενη αξία που ενσωματώνεται στο προερχόμενο από τα κράτη ΑΚΕ προϊόν εντός των ΥΧΕ είναι πολύ χαμηλή, η πλητόμενη από τη [βαλλόμενη] απόφαση βιομηχανία ελάχιστα συμβάλλει στην ανάπτυξη των ΥΧΕ. Δεν μπορεί δε να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να ενέχει η απεριόριστη εφαρμογή του κανόνα για τη σώρευση καταγωγών τον κίνδυνο να εκτρέπονται τεχνητά τα προερχόμενα από τα κράτη ΑΚΕ προϊόντα προς τις ΥΧΕ, με σκοπό τη διοχέτευση στην κοινοτική αγορά ποσοτήτων ζάχαρης που να υπερβαίνουν τις ποσότητες ζάχαρης ΑΚΕ για τις οποίες ισχύει, βάσει συμβάσεων, η ατελής πρόσβαση στην κοινοτική αγορά.

58 Κατά συνέπεια, το μέτρο σχετικά με την εισαγωγή ζάχαρης για την οποία ισχύει ο κανόνας για σώρευση καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ, τον οποίο περιέχει το άρθρο 108β, παράγραφος 1, της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ, δεν μπορεί να θεωρηθεί αντίθετο προς την αρχή της αναλογικότητας.»

120 Στις παρατηρήσεις της τής 9ης Οκτωβρίου 2000, η προσφεύγουσα επικρίνει έντονα αυτό το χωρίο της αποφάσεως.

121 Κατ' αρχάς, ως προς τη σκέψη 55 της αποφάσεως Emesa, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το Δικαστήριο έθεσε ως βάση της εκτιμήσεώς του τα στοιχεία που περιέχονται στην έβδομη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου της βαλλομένης αποφάσεως, χωρίς να θέσει υπό αμφισβήτηση την ακρίβεια των στοιχείων αυτών.

122 Το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί. Ο έλεγχος της νομιμότητας μιας πράξεως επιβάλλει να λαμβάνεται υπόψη η αιτιολογία της εν λόγω πράξεως. Επομένως, προκειμένου να εκτιμηθεί αν το Συμβούλιο παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας, το Δικαστήριο υπενθύμισε, κατ' αρχάς, στη σκέψη 55 της αποφάσεως, τους λόγους που προβλήθηκαν από το Συμβούλιο στο πλαίσιο της βαλλομένης αποφάσεως προς υποστήριξη του μέτρου περιορισμού των εισαγωγών ζάχαρης με το ευνοϊκό καθεστώς της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ. Ωστόσο, το Δικαστήριο δεν αντιμετώπισε τους διατυπωθέντες από το Συμβούλιο λόγους ως αποδεδειγμένα πραγματικά στοιχεία. Στις σκέψεις 56 και 57 της αποφάσεώς του, το Δικαστήριο εξέτασε κατά πόσο τα αναφερόμενα στην έβδομη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου της βαλλομένης αποφάσεως συμπεράσματα δεν βασίζονταν σε προφανή σφάλματα εκτιμήσεως, πράγμα που, κατά το Δικαστήριο, δεν συνέβαινε.

123 Στη συνέχεια, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το Δικαστήριο πλανήθηκε περί τα πράγματα στη σκέψη 55 της αποφάσεως Emesa, πράγμα που μπορεί να θέσει εν αμφιβόλω το κύρος του συμπεράσματος ότι η βαλλόμενη απόφαση δεν παραβίαζε την αρχή της αναλογικότητας.

124 Η προσφεύγουσα εξηγεί σχετικώς ότι η υπαγόμενη στο ευνοϊκό καθεστώς της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ ζάχαρη ουδέποτε αποτέλεσε αντικείμενο μέτρων διασφαλίσεως πριν από την έκδοση της βαλλομένης αποφάσεως. Περαιτέρω, θα ήταν λάθος να θεωρηθεί ότι «ορισμένα προϊόντα» υποβλήθηκαν σε καθεστώς μέτρων διασφαλίσεως. Στην πραγματικότητα, μόνον το ρύζι καταγωγής ΥΧΕ υποβλήθηκε σε καθεστώς τέτοιων μέτρων.

125 Πρέπει, ωστόσο, να επισημανθεί ότι ούτε το Συμβούλιο, στην έβδομη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου της βαλλομένης αποφάσεως, ούτε το Δικαστήριο, με την απόφασή του στην υπόθεση Emesa, υποστήριξαν ότι η Κοινότητα είχε θεσπίσει, κατά το παρελθόν, μέτρα διασφαλίσεως προκειμένου να περιορίσει τις εισαγωγές ζάχαρης. Η έβδομη αιτιολογική σκέψη της βαλλομένης αποφάσεως έχει την έννοια ότι υπήρχε φόβος προκλήσεως διαταραχών στον τομέα της ζάχαρης, αναλόγων με τις «σοβαρές διαταραχές [που προκλήθηκαν] στην κοινοτική αγορά από ορισμένα

προϊόντα υπαγόμενα στην κοινή οργάνωση αγορών και οδήγησαν επανειλημμένως στη θέσπιση μέτρων διασφαλίσεως». Κατά το Συμβούλιο, ανάλογες διαταραχές δικαιολογούσαν το θεσπισθέν διαρθρωτικό μέτρο, το δε Δικαστήριο, με την απόφαση Emesa, ενέκρινε την εκτίμηση αυτή.

126 Εξάλλου, ακόμη και αν το ρύζι καταγωγής ΥΧΕ ήταν το μόνο προϊόν που αποτέλεσε αντικείμενο μέτρων διασφαλίσεως στο παρελθόν, το Συμβούλιο δεν υπέπεσε σε προφανές σφάλμα εκτιμήσεως αναφερόμενο στη θέσπιση μέτρων διασφαλίσεως για «ορισμένα προϊόντα». Παραδείγματος χάρη, το μέτρο διασφαλίσεως που προκάλεσε την έκδοση της αποφάσεως Antillean Rice Mills κ.λπ. κατά Επιτροπής, που παρατίθεται στη σκέψη 42 ανωτέρω, αφορούσε στην πραγματικότητα διάφορα προϊόντα, δηλαδή τα διάφορα είδη ρυζιού που υπάγονται στους κωδικούς ΣΟ 1006 30 21 έως 1006 30 48. Περαιτέρω, το άρθρο 108β, παράγραφος 1, της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ που εκ πρώτης όψεως αφορά ένα μόνον προϊόν, δηλαδή τη ζάχαρη, αφορά στην πραγματικότητα επίσης διάφορα προϊόντα, ήτοι «τα προϊόντα που υπάγονται στους κωδικούς ΣΟ 1701, 1702, 1703 και 1704».

127 Κατά την προσφεύγουσα, το Δικαστήριο υπέπεσε σε πραγματικό σφάλμα και στη σκέψη 56 της αποφάσεως.

128 Ωστόσο, ερωτηθείσα επ' αυτού κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα εξήγησε ότι αμφισβητούσε την ορθότητα των εκτιμήσεων του Δικαστηρίου ως προς τα πραγματικά περιστατικά και όχι το υποστατό αυτών.

129 Η προσφεύγουσα παρατηρεί σχετικώς ότι το Δικαστήριο στήριξε την εκτίμησή του ως προς την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα του περιορισμού των εισαγωγών ζάχαρης στο πλαίσιο του καθεστώτος σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ σε τρία στοιχεία, ήτοι, πρώτον, την ύπαρξη πλεονασματικής παραγωγής ζάχαρης από ζαχαρότευτλα στην Κοινότητα σε σχέση με τις καταναλισκόμενες ποσότητες εντός της Κοινότητας κατά τον χρόνο εκδόσεως της βαλλομένης αποφάσεως, δεύτερον, την ύπαρξη σημαντικού όγκου εισαγωγών ζάχαρης με ευνοϊκούς όρους και, τρίτον, τις υποχρεώσεις που απέρρεαν από τις συναφθείσες στο πλαίσιο του ΠΟΕ συμφωνίες (στο εξής: συμφωνίες ΠΟΕ).

130 Όμως, όσον αφορά το πλεόνασμα παραγωγής, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι είναι διαρθρωτικό και υπήρχε ανέκαθεν, ακόμη και κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως ΥΧΕ το 1991. Επομένως, είναι λάθος να θεωρείται ότι, όπως δέχεται το Δικαστήριο στη σκέψη 56 της αποφάσεως Emesa, επικρατούσε μια λεπτή ισορροπία στην κοινοτική αγορά ζάχαρης. Εξάλλου, οι εισαγωγές υπό προτιμησιακό καθεστώς αυξάνονταν μονίμως χωρίς να έχει κριθεί αναγκαίο από την Κοινότητα, μέχρι το 2000 ή το 2001, να μειώσει την ίδια παραγωγή. Η στάση αυτή εξηγείται κατά την προσφεύγουσα από το γεγονός ότι η κοινή οργάνωση της αγοράς διέθετε ένα σύστημα αυτοχρηματοδότησης το κόστος του οποίου βάρυνε τους καταναλωτές.

131 Κατά την προσφεύγουσα, είναι λάθος να θεωρείται ότι οι εισαγωγές ζάχαρης καταγωγής ΥΧΕ προκαλούν εξαγωγές αντιστοίχων ποσοτήτων ζάχαρης επιδοτούμενες με επιστροφές λόγω εξαγωγής. Στην πραγματικότητα δεν λειτουργεί μηχανισμός συγκοινωνούντων δοχείων μεταξύ των δύο, όπως άλλωστε παραδέχθηκαν η Επιτροπή και το Συμβούλιο (διάταξη της 30ής Απριλίου 1999, Emesa Sugar κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 25 ανωτέρω).

132 Εξάλλου, είναι λάθος να υποστηρίζεται ότι οι εισαγωγές προελεύσεως ΥΧΕ οι οποίες, μακροχρονίως, θα έφθαναν το πολύ 100 000 έως 150 000 τόνους ετησίως, θα δημιουργούσαν πρόβλημα σε σχέση με τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η Κοινότητα συνεπεία των συμφωνιών ΠΟΕ. Άλλωστε, η Επιτροπή αναγνώρισε, κατά τη διαδικασία για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, ότι η Κοινότητα εξάγει, καταβάλλοντας επιστροφές λόγω εξαγωγής, ποσότητα ζάχαρης υπολειπόμενη αυτής που επιτρέπεται με βάση τις συμφωνίες ΠΟΕ. Το εν λόγω επιπλέον περιθώριο αποτιμάται σε 1 120 000 τόνους για το διάστημα που αντιστοιχεί στις περιόδους εμπορίας 1995/96 έως 1997/98 (διάταξη του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 8ης Οκτωβρίου 1997, T-229/97 R, CEFS κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1997, σ. II-1649). Κατά τους υπολογισμούς της Επιτροπής, το εν λόγω περιθώριο αντιστοιχούσε την 1η Ιουλίου 1997 σε 998 200 τόνους (διάταξη της 30ής Απριλίου 1999, Emesa Sugar κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 25 ανωτέρω, σκέψη 107). Για την περίοδο εμπορίας 2000/2001 υπήρχε ακόμη περιθώριο για ποσότητα υπερβαίνουσα τους 400 000 τόνους. Επομένως, το χαμηλό επίπεδο εισαγωγών από τις ΥΧΕ δεν θα μπορούσε να εμποδίσει την Κοινότητα να τηρήσει τις υποχρεώσεις της που απέρρεαν από τις συμφωνίες ΠΟΕ, τουλάχιστον μέχρι την περίοδο εμπορίας 2000/2001. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει επίσης ότι η ζάχαρη καταγωγής ΥΧΕ μπορεί να συμπεριληφθεί στην κατηγορία της ζάχαρης καταγωγής ΑΚΕ, εφόσον συντρέχει σώρευση και των δύο αυτών καταγωγών. Όμως, πρόκειται για ζάχαρη

διεπόμενη από προτιμησιακό καθεστώς που δεν υπόκειται στις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η Κοινότητα στο πλαίσιο των συμφωνιών ΠΟΕ (βλ. υποσημείωση 1 του «Schedule CXL»).

133 Η διαρθρωτικής φύσεως πλεονασματική παραγωγή της κοινοτικής βιομηχανίας ζάχαρης συνιστά το πραγματικό πρόβλημα της εν λόγω βιομηχανίας. Κατά το παρελθόν, ουδέποτε θεωρήθηκε ότι η εν λόγω πλεονασματική παραγωγή, που υπάρχει τουλάχιστον από το 1973, θα καθιστούσε αναγκαίο τον περιορισμό των υπό προτιμησιακό καθεστώς εισαγωγών ζάχαρης στην Κοινότητα. Κατά συνέπεια, αποτελεί δυσανάλογα επαχθές μέτρο η μείωση, με τη βαλλόμενη απόφαση, των εισαγωγών ζάχαρης προελεύσεως ΥΧΕ σε 3 000 τόνους το 1997, καθόσον οι εν λόγω εισαγωγές έφταναν μόλις τους 10 000 τόνους και η Κοινότητα διέθετε, την εποχή εκείνη, συμπληρωματικό περιθώριο για εξαγωγές περίπου 1 000 000 τόνων στο πλαίσιο των συμφωνιών ΠΟΕ. Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι, το έτος 1999, οι εισαγωγές ζάχαρης προελεύσεως ΥΧΕ, λόγω της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ, υπερέβαινε τους 50 000 τόνους, η Κοινότητα δεν θεώρησε καν αναγκαίο να επιβάλει ποσοτικούς περιορισμούς αλλά επέβαλε κατώτατες τιμές.

134 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει, κατ' αρχάς, ότι, στη σκέψη 40 της αποφάσεως Emesa, το Δικαστήριο έκρινε, μετά από εκτίμηση της καταστάσεως που επικρατούσε στον τομέα της ζάχαρης, ιδίως στη σκέψη 56 της αποφάσεως, ότι το Συμβούλιο είχε εκτιμήσει ορθώς ότι ήταν ανάγκη να περιοριστεί η εφαρμογή του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ στον τομέα της ζάχαρης, καθόσον η εφαρμογή του εν λόγω πλεονεκτήματος «στον τομέα αυτό μπορούσε να διαταράξει σοβαρά τη λειτουργία μιας κοινής οργανώσεως αγοράς».

135 Δεδομένου ότι το Πρωτοδικείο δεν είναι αρμόδιο να κρίνει εκτιμήσεις του Δικαστηρίου επί πραγματικών στοιχείων η ακρίβεια των οποίων δεν αμφισβητείται (βλ. ανωτέρω σκέψη 128), τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας που αναφέρονται στη σκέψη 56 της αποφάσεως Emesa — και αφορούν κυρίως το ζήτημα αν το Συμβούλιο υπέπεσε σε κατάφωρο σφάλμα εκτιμήσεως, όταν έκρινε το 1997 ότι η εφαρμογή του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ χωρίς περιορισμούς «μπορούσε να διαταράξει σοβαρά τη λειτουργία μιας κοινής οργανώσεως αγοράς» — θα εξεταστούν ως εκ περισσού.

136 Σχετικώς, επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως της βαλλομένης αποφάσεως, η τιμή της ζάχαρης στην Κοινότητα ήταν διπλάσια από την τιμή της παγκόσμιας αγοράς. Σε σχετικό έγγραφο ερώτημα του Πρωτοδικείου, η προσφεύγουσα απάντησε ότι στην Αρούμπα δεν εισπράττεται κανένας εισαγωγικός δασμός για τη ζάχαρη που αγοράζεται σε χώρες ΑΚΕ. Δεδομένου ότι η ζάχαρη καταγωγής ΑΚΕ που μεταποιείται στις ΥΧΕ υπάγεται, διά της εφαρμογής του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ, στο ευνοϊκό καθεστώς των προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ και, ως εκ τούτου, απαλλάσσεται των δασμών στην Κοινότητα, η σημαντική διαφορά μεταξύ της τιμής στην παγκόσμια αγορά και της κοινοτικής τιμής της ζάχαρης δημιουργούσε, κατά τον χρόνο εκδόσεως της βαλλομένης αποφάσεως, πραγματικό κίνδυνο αυξήσεως των εξαγωγών ζάχαρης υπαγομένης στο ευνοϊκό καθεστώς της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ προς την Κοινότητα.

137 Κατά συνέπεια, ενώ, το 1996, οι εξαγωγές προς την Κοινότητα ζάχαρης υπαγομένης στο καθεστώς σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ ανέρχονταν σε λιγότερους από 3 000 τόνους, η ίδια η προσφεύγουσα προέβλεπε ότι, αν η βαλλόμενη απόφαση δεν είχε εκδοθεί, οι εξαγωγές αυτές θα έφταναν τις 100 000 έως 150 000 τόνους κατά τα επόμενα έτη. Η εκτίμηση αυτή δεν ελάμβανε καν υπόψη τις εν δυνάμει εξαγωγές, αλλά βασιζόταν στα μεγέθη παραγωγής των δύο υφισταμένων βιομηχανιών και δύο άλλων επιχειρήσεων οι οποίες επρόκειτο να ξεκινήσουν τη δραστηριότητά τους κατά τον χρόνο εκδόσεως της βαλλομένης αποφάσεως (βλ. έκθεση NEI, σ. 85, σημείο 6.5). Ωστόσο, δεδομένης της σημαντικής διαφοράς μεταξύ της παγκόσμιας τιμής και της κοινοτικής τιμής της ζάχαρης, είναι περισσότερο από πιθανό ότι και άλλες επιχειρήσεις θα εισέρχονταν στην ίδια αγορά αν το Συμβούλιο δεν είχε περιορίσει την εφαρμογή του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ ως προς τη ζάχαρη.

138 Επιπλέον, κατά τον χρόνο εκδόσεως της βαλλομένης αποφάσεως υπήρχε, όπως τονίζει το Δικαστήριο στη σκέψη 57 της αποφάσεως Emesa, αναμφισβήτητος κίνδυνος «να εκτρέπονται τεχνητά τα προερχόμενα από τα κράτη ΑΚΕ προϊόντα προς τις ΥΧΕ, με σκοπό τη διοχέτευση στην κοινοτική αγορά ποσοτήτων ζάχαρης που να υπερβαίνουν τις ποσότητες ζάχαρης ΑΚΕ για τις οποίες ισχύει, βάσει συμβάσεων, η ατελής πρόσβαση στην κοινοτική αγορά». Υπενθυμίζεται σχετικώς ότι, με βάση τον κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ, εντελώς απλές εργασίες μεταποιήσεως (ακόμη και αυτές που υπό κανονικές συνθήκες δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να θεμελιώσουν τον χαρακτηρισμό ενός προϊόντος ως προϊόντος καταγωγής ΥΧΕ) αρκούν για να θεωρηθούν προϊόντα καταγωγής ΑΚΕ ως προϊόντα καταγωγής ΥΧΕ και να καταστεί δυνατή η διοχέτευσή τους στην κοινοτική αγορά χωρίς την καταβολή εισαγωγικών δασμών.

139 Βάσει των προεκτεθέντων συνάγεται το συμπέρασμα ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως της βαλλομένης αποφάσεως, υφίστατο πραγματικός κίνδυνος σημαντικής αυξήσεως των εξαγωγών ζάχαρης υπαγομένης στο ευνοϊκό καθεστώς σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ προς την Κοινότητα.

140 Ως προς το ζήτημα αν η επικείμενη αύξηση των εξαγωγών υπήρχε κίνδυνος να διαταράξει την κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα της ζάχαρης, υπενθυμίζεται ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί την ακρίβεια των πραγματικών ισχυρισμών που περιέχονται στη σκέψη 56 της αποφάσεως Emesa, δηλαδή ότι υφίστατο «πλεόνασμα της κοινοτικής παραγωγής ζάχαρης από ζαχαρότευτλα σε σχέση με την κατανάλωση εντός της Κοινότητας», ότι, επίσης, η Κοινότητα ήταν υποχρεωμένη «να εισάγει ορισμένη ποσότητα ζάχαρης από τρίτες χώρες δυνάμει των [συμφωνιών ΠΟΕ]» και ότι, στα ανωτέρω προστίθετο επίσης «οι εισαγωγές ζάχαρης από ζαχαροκάλαμο από τα κράτη ΑΚΕ, οι οποίες πραγματοποιούνταν προς κάλυψη της συγκεκριμένης ζητήσεως για το προϊόν αυτό». Ενόψει του υψηλού επιπέδου της κοινοτικής τιμής σε σχέση με την παγκόσμια τιμή, «η Κοινότητα ήταν επίσης υποχρεωμένη να επιδοτεί τις εξαγωγές ζάχαρης, υπό μορφή επιστροφών λόγω εξαγωγής και εντός των ορίων των [συμφωνιών ΠΟΕ]».

141 Όσον αφορά τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας σύμφωνα με τον οποίο η πλεονασματική παραγωγή ζάχαρης στην Κοινότητα είναι διαρθρωτική και υφίστατο ήδη το 1991, κατά τον χρόνο θεσπίσεως του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ, επισημαίνεται ότι η ζάχαρη δεν είναι το μόνο προϊόν ως προς το οποίο ισχύει ο εν λόγω κανόνας. Αντίθετα, πρόκειται για γενικό πλεονέκτημα που ισχύει για κάθε προϊόν μεταποιούμενο στις ΥΧΕ. Οσάκις η εφαρμογή ενός τέτοιου πλεονεκτήματος προκαλεί ή απειλεί να προκαλέσει διαταραχές σε συγκεκριμένο τομέα, η Κοινότητα δικαιούται να λαμβάνει πολύ εξειδικευμένα ή διαρθρωτικά μέτρα προς αντιμετώπιση του προβλήματος.

142 Κατά το Δικαστήριο, «το Συμβούλιο ορθώς έκρινε ότι οποιαδήποτε πρόσθετη ποσότητα ζάχαρης, έστω και ελάχιστη σε σύγκριση με την κοινοτική παραγωγή, θα ανάγκαζε τα κοινοτικά όργανα, αν έφθανε στην αγορά της Κοινότητας, να αυξήσουν τις επιδοτήσεις των εξαγωγών εντός των ορίων [των συμφωνιών ΠΟΕ] ή να μειώσουν τις ποσοστώσεις των Ευρωπαίων παραγωγών, πράγμα που θα διατά-

ρασσε την κοινοτική αγορά ζάχαρης, της οποίας η ισορροπία ήταν ιδιαίτερα λεπτή, και θα αντέβαινε προς τους σκοπούς της κοινής γεωργικής πολιτικής» (απόφαση Emesa, σκέψη 56).

143 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί την ορθότητα της εκτιμήσεως αυτής των πραγματικών περιστατικών. Κατά την προσφεύγουσα, δεν υφίστατο πραγματικός κίνδυνος διαταραχής της κοινοτικής αγοράς ζάχαρης.

144 Ωστόσο, αν, στην κοινοτική αγορά ζάχαρης, όπου ισχύει σύστημα προστασίας των τιμών, η προσφορά υπερβαίνει ήδη τη ζήτηση, είναι εύλογο να θεωρείται ότι οποιαδήποτε αύξηση της προσφοράς συνεπεία εισαγωγών ενδέχεται να προκαλέσει διαταραχές. Πράγματι, προκειμένου να διατηρηθεί η εύθραυστη ισορροπία στην αγορά — που είναι μάλλον ελεγχόμενη ανισορροπία, δεδομένου ότι η ισορροπία επιτυγχάνεται μόνο χάρη σε επιδοτούμενες εξαγωγές — θα πρέπει είτε να μειωθεί σημαντικά η τιμή παρεμβάσεως ώστε να περιοριστούν οι εισαγωγές και να αυξηθεί η ζήτηση, είτε να μειωθεί η κοινοτική παραγωγή και/ή να αυξηθούν οι εξαγωγές οι οποίες, δεδομένης της διαφοράς μεταξύ της κοινοτικής τιμής και της παγκόσμιας τιμής, πρέπει να επιδοτηθούν.

145 Ενόψει του επικειμένου κινδύνου σημαντικής αυξήσεως των εισαγωγών ζάχαρης στην Κοινότητα που δημιουργείται συνεπεία του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ (βλ. ανωτέρω σκέψη 139), το Συμβούλιο, μετά από στάθμιση των συμφερόντων των ΥΧΕ έναντι αυτών της κοινής γεωργικής πολιτικής, ευλόγως αποφάσισε να περιορίσει την εφαρμογή του εν λόγω κανόνα προκειμένου να περιορίσει τις εισαγωγές προελεύσεως ΥΧΕ ενός προϊόντος που μόνο χάρη σε πλάσμα δικαίου χαρακτηριζόταν ως προϊόν καταγωγής ΥΧΕ.

146 Ως προς τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας σύμφωνα με τον οποίο οι εξαγωγές ζάχαρης της Κοινότητας που συνοδεύονται από επιστροφές λόγω εξαγωγής αφορούν ποσότητα ζάχαρης κατώτερη της επιτρεπομένης με βάση τις συμφωνίες ΠΟΕ, επισημαίνεται ότι ούτε το Συμβούλιο ούτε το Δικαστήριο υποστήριξαν ότι ο περιο-

ρισμός των εισαγωγών χωρίς δασμούς που επιβλήθηκε με το άρθρο 108β, παράγραφος 1, της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ οφείλεται στο γεγονός ότι η Κοινότητα δεν μπορούσε πλέον, με βάση τις συμφωνίες ΠΟΕ, να αυξήσει τις ποσότητες των επιδοτουμένων εξαγωγών ζάχαρης.

147 Επισημαίνεται ότι οι συμφωνίες ΠΟΕ, ιδίως δε το «Schedule CXL», προβλέπουν ανώτατο όριο για τις επιδοτούμενες εξαγωγές ζάχαρης. Ωστόσο, δεν προβλέπουν καμία υποχρέωση εξαντλήσεως της εν λόγω επιτρεπομένης ποσότητας. Σκοπός των συμφωνιών ΠΟΕ είναι, στην πραγματικότητα, η σταδιακή μείωση των επιδοτουμένων εξαγωγών.

148 Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το Συμβούλιο παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας αποφασίζοντας να περιορίσει τις εισαγωγές ζάχαρης σύμφωνα με το καθεστώς σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ, ακόμη και αν οι επιπλέον εξαγωγές οι οποίες θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν συνεπεία των εν λόγω εισαγωγών παρέμεναν κάτω από το ανώτατο όριο που έχει καθοριστεί με τις συμφωνίες ΠΟΕ.

149 Η προσφεύγουσα εξηγεί επίσης ότι η αύξηση των εισαγωγών ζάχαρης με εφαρμογή του καθεστώτος σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ δεν μπορεί να επηρεάσει την κοινοτική παραγωγή. Επισημαίνει ότι η παραγωγή ζάχαρης στην Κοινότητα τα τελευταία χρόνια παρέμεινε σταθερά κάτω από τις ποσοστώσεις παραγωγής που καθόρισε η τελευταία.

150 Ωστόσο, υπενθυμίζεται ότι, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, η προσφεύγουσα τόνισε την ύπαρξη διαρθρωτικού πλεονάσματος παραγωγής στην κοινοτική αγορά. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα επικαλέστηκε και την ειδική έκθεση 20/2000 του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τη διαχείριση της κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα της ζάχαρης, συνοδευόμενη από την απάντηση της Επιτροπής (ΕΕ C 50, σ. 1), απ' όπου προκύπτει ότι, κατά το έτος 1997, το εν λόγω πλεόνασμα παραγωγής ήταν της τάξεως των 2 εκατομμυρίων τόνων περίπου. Κατά συνέπεια, ανεξάρτητα από το αν οι ποσοστώσεις παραγωγής είχαν εξαντληθεί, είναι εύλογο να θεωρηθεί ότι η κοινοτική αγορά ζάχαρης, η οποία χαρακτηρίζεται από προσφορά που υπερβαίνει κατά πολύ τη ζήτηση, θα διαταρασσόταν αν οι εισαγωγές

ζάχαρης είχαν αυξηθεί σημαντικά συνεπεία της εφαρμογής του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ.

151 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το Συμβούλιο καλώς θεώρησε ότι ήταν αναγκαίο να περιοριστούν οι εισαγωγές ζάχαρης με εφαρμογή του καθεστώτος σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ προκειμένου να εξασφαλιστεί η σταθερότητα της κοινής οργανώσεως της αγοράς στον τομέα της ζάχαρης.

152 Απομένει ακόμη να εξεταστεί αν, περιορίζοντας την εφαρμογή του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ σε 3 000 τόνους, το Συμβούλιο παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας.

153 Πρέπει, ωστόσο, να επισημανθεί ότι το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει, στην απόφαση Emesa, ότι το επιβαλλόμενο με το άρθρο 108β, παράγραφος 1, της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ ανώτατο όριο, δηλαδή ο περιορισμός των υπαγομένων στο καθεστώς σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ εισαγωγών σε 3 000 τόνους ετησίως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αντίκειται στην αρχή της αναλογικότητας. Στη σκέψη 57 της εν λόγω αποφάσεως το Δικαστήριο επικαλείται ιδίως το γεγονός ότι «η ετήσια ποσόστωση των 3 000 τόνων δεν υπολείπεται του ύψους των συνήθων εισαγωγών ζάχαρης από τις ΥΧΕ, οι οποίες δεν παράγουν οι ίδιες το προϊόν αυτό», ότι η πληττόμενη από τη βαλλόμενη απόφαση βιομηχανία «ελάχιστα συμβάλλει στην ανάπτυξη [των ΥΧΕ]» και ότι «η απεριόριστη εφαρμογή του κανόνα για τη σώρευση καταγωγών ενέχει τον κίνδυνο να εκτρέπονται τεχνητά τα προερχόμενα από τα κράτη ΑΚΕ προϊόντα προς τις ΥΧΕ, με σκοπό τη διοχέτευση στην κοινοτική αγορά ποσοτήτων ζάχαρης που να υπερβαίνουν τις ποσότητες ζάχαρης ΑΚΕ για τις οποίες ισχύει, βάσει συμβάσεων, η ατελής πρόσβαση στην κοινοτική αγορά».

154 Στις από 9 Οκτωβρίου 2000 παρατηρήσεις της, η προσφεύγουσα επικρίνει και το απόσπασμα αυτό της αποφάσεως Emesa. Καθόσον τα διατυπωθέντα από την προσφεύγουσα επιχειρήματα αφορούν μόνον τις εκτιμήσεις του Δικαστηρίου επί μη αμφισβητουμένων πραγματικών στοιχείων, θα εξεταστούν μόνον ως εκ περισσού (βλ. ανωτέρω σκέψη 135).

155 Η προσφεύγουσα εμμένει στον ισχυρισμό ότι παραδοσιακώς δεν υφίστανται εισαγωγές ζάχαρης προελεύσεως ΥΧΕ. Η βιομηχανία ζάχαρης ξεκίνησε στις ΥΧΕ συνεπεία του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ. Το 1996, οι εξαγωγές δεν έφταναν τους 3 000 τόνους, καθότι οι οικείες επιχειρήσεις δεν λειτουργούσαν ακόμη πλήρως. Το να δικαιολογείται η ποσόστωση των 3 000 τόνων με αναφορά, την οποία κάνει και το Δικαστήριο στη σκέψη 57 της αποφάσεως Emesa, σε συνήθεις εισαγωγές είναι, υπό τις συνθήκες αυτές, ακατανόητη. Η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι η ποσότητα των 3 000 τόνων υπολείπεται της μηνιαίας παραγωγής της. Υπενθυμίζει ότι ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου έκρινε, στη διάταξη της 30ής Απριλίου 1999, Emesa Sugar κατά Επιτροπής, που παρατίθεται στη σκέψη 25 ανωτέρω, ότι εισαγωγές ποσότητας ζάχαρης καταγωγής ΥΧΕ 15 000 τόνων ετησίως ήταν αναγκαία για να εξασφαλιστεί η επιβίωσή της. Και αν ακόμη ο περιορισμός των εισαγωγών ζάχαρης με εφαρμογή του καθεστώτος σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ ήταν απαραίτητος, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο θα έπρεπε να λάβει υπόψη στη βαλλόμενη απόφαση τα συμφέροντα των επιχειρήσεων που λειτουργούν στις ΥΧΕ στον τομέα της ζάχαρης και θα έπρεπε να είχε ορίσει ποσόστωση σε επίπεδο που θα επέτρεπε στις επιχειρήσεις αυτές να παραμείνουν στην αγορά. Επ' αυτού επικαλείται τον τρόπο με τον οποίο το Συμβούλιο ενήργησε σε σχέση με άλλα προϊόντα, και ιδίως την ισογλυκόζη και το σιρόπι ινουλίνης.

156 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει, κατ' αρχάς, ότι η προσφεύγουσα αναγνωρίζει ότι δεν υφίσταται παραγωγή ζάχαρης στις ΥΧΕ. Εν πάση περιπτώσει, εάν υφίστατο τέτοια παραγωγή, ουδόλως θα επηρεαζόταν από τη βαλλόμενη απόφαση καθότι, ως εξ ολοκλήρου πραγματοποιούμενη στις ΥΧΕ κατά την έννοια του άρθρου 2 του παραρτήματος ΙΙ, θα διεπόταν από το ευνοϊκό καθεστώς της καταγωγής ΥΧΕ.

157 Ως προς τη ζάχαρη που «μεταποιείται» στις ΥΧΕ, υπενθυμίζεται ότι η ζάχαρη που υφίσταται επαρκή μεταποίηση σύμφωνα με τους συνήθεις κανόνες καταγωγής (βλ. ανωτέρω σκέψη 77) αποτελεί προϊόν καταγωγής ΥΧΕ δυνάμενο να εισαχθεί στην Κοινότητα ατελώς, χωρίς κανένα ποσοτικό περιορισμό.

158 Προσθέτοντας το άρθρο 108β, παράγραφος 1, στην απόφαση ΥΧΕ, το Συμβούλιο καθόρισε απλώς ένα ανώτατο ποσοτικό όριο για τις εισαγωγές ζάχαρης που

υπάγονται στο ευνοϊκό καθεστώς της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ, δηλαδή ζάχαρης καταγωγής χωρών ΑΚΕ η οποία έχει υποστεί κάποια μεταποίηση στις ΥΧΕ, η οποία υπό κανονικές συνθήκες δεν αρκεί για να προσδώσει στο προϊόν την ιδιότητα προϊόντος καταγωγής ΥΧΕ, και στην οποία, παρά ταύτα, προσδίδεται η ιδιότητα της εν λόγω καταγωγής δυνάμει πλάσματος δικαίου.

159 Το Συμβούλιο καθόρισε το ανώτατο ποσοτικό όριο που περιέχεται στο άρθρο 108β, παράγραφος 1, της αναθεωρημένης αποφασέως ΥΧΕ σε επίπεδο περίπου ίσο προς το επίπεδο των εξαγωγών ζάχαρης υπαγομένης στο καθεστώς σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ που πραγματοποιούνταν κατά τον χρόνο εκδόσεως της βαλλομένης αποφάσεως.

160 Πράγματι, η προσφεύγουσα βεβαιώνει ότι, κατά το έτος που προηγήθηκε της εκδόσεως της βαλλομένης αποφάσεως, οι εξαγωγές προς την Κοινότητα ζάχαρης υπαγομένης στο καθεστώς σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ ανήλθαν σε 2 310 τόνους. Για τους έξι πρώτους μήνες του έτους 1997, ανήλθαν, κατά την προσφεύγουσα, σε 1 404,3 τόνους. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν ήταν εύλογη η επιλογή του Συμβουλίου να περιορίσει, τον Νοέμβριο του 1997, την εφαρμογή του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ για τη ζάχαρη σε 3 000 τόνους ετησίως.

161 Σχετικά με το επιχείρημα σύμφωνα με το οποίο τα κοινοτικά όργανα όφειλαν να λάβουν υπόψη το γεγονός ότι η βιομηχανία ζάχαρης των ΥΧΕ βρισκόταν στο στάδιο της εκκινήσεως, επισημαίνεται ότι ο κανόνας της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ ισχύει από της εκδόσεως της αποφάσεως ΥΧΕ το 1991. Η προσφεύγουσα ιδρύθηκε μόλις στις 6 Φεβρουαρίου 1996, οπότε η Επιτροπή είχε ήδη υποβάλει πρόταση στο Συμβούλιο για την πλήρη κατάργηση του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ ως προς τη ζάχαρη (βλ. ανωτέρω σκέψη 94).

162 Περαιτέρω, αν η επιβίωση της προσφεύγουσας εξηρτάτο πράγματι από τη διατήρηση σε ισχύ του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ, όπως αυτή ισχυρίζε-

ται, τότε η πραγματοποιηθείσα επέμβαση θα έπρεπε να θεωρηθεί απολύτως επισφαλής. Ο κανόνας σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ συνιστά πράγματι εξαιρετικό μέτρο και η κατάργησή του όσον αφορά τη ζάχαρη είχε ήδη αναγγελθεί πριν από την ίδρυση της προσφεύγουσας.

163 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η προσφεύγουσα επέμεινε ακόμη στο γεγονός ότι, για ολόκληρο το έτος 1997, οι εισαγωγές ζάχαρης ανήλθαν μόλις σε 10 000 τόνους. Δεδομένου ότι μια τέτοια ποσότητα δεν είναι ικανή να διαταράξει την κοινοτική αγορά ζάχαρης, ο καθορισμός του ανωτάτου ορίου στο επίπεδο που προβλέπεται στο άρθρο 108β, παράγραφος 1, της αναθεωρημένης αποφάσεως ΥΧΕ είναι κατά την προσφεύγουσα εντελώς παράλογος.

164 Υπενθυμίζεται, ωστόσο, ότι η προσφεύγουσα υποστηρίζει, βασιζόμενη σε εκτίμηση που δεν λαμβάνει καν υπόψη τις εξαγωγές που θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν, ότι αν η βαλλόμενη απόφαση δεν είχε εκδοθεί οι εξαγωγές ζάχαρης υπό το καθεστώς σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ θα είχαν φτάσει τις 100 000 έως 150 000 τόνους ετησίως (βλ. ανωτέρω σκέψη 137). Όμως, όπως ήδη διαπιστώθηκε, το Συμβούλιο ευλόγως θεώρησε ότι εισαγωγές τέτοιας εκτάσεως θα μπορούσαν να διαταράξουν την κοινοτική αγορά ζάχαρης (βλ. ανωτέρω σκέψεις 144 και 145).

165 Η προσφεύγουσα επικρίνει επίσης τη διαπίστωση του Δικαστηρίου στη σκέψη 57 της αποφάσεως Emesa, σύμφωνα με την οποία, «δεδομένου ότι η προστιθέμενη αξία που ενσωματώνεται στο προερχόμενο από τα κράτη ΑΚΕ προϊόν εντός των ΥΧΕ είναι πολύ χαμηλή, η πληττόμενη από τη [βαλλόμενη] απόφαση βιομηχανία ελάχιστα συμβάλλει στην ανάπτυξη των τελευταίων».

166 Ωστόσο, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί σοβαρά ότι οι επεμβάσεις που, κατά τους συνήθεις κανόνες καταγωγής, εξασφαλίζουν το καθεστώς καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ σε ένα προϊόν προσθέτουν μεγαλύτερη εσωτερική αξία σ' αυτό απ' ό,τι οι επεμβάσεις που διέπονται από το καθεστώς σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ, που είναι

σχετικώς απλές. Εξάλλου, οι τελευταίες αυτές επεμβάσεις δεν δημιουργούν κατά κανόνα πολλές θέσεις εργασίας. Επομένως, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η σημασία της θιγομένης από τη βαλλόμενη απόφαση βιομηχανίας συνέβαλε ελάχιστα στην ανάπτυξη των ΥΧΕ.

167 Επιπροσθέτως, η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι, σε αντίθεση με όσα ισχυρίζεται το Δικαστήριο στη σκέψη 57 της αποφάσεως Emesa, δεν υπάρχουν ενδείξεις τεχνητής εκτροπής των προϊόντων προελεύσεως ΑΚΕ κατά τον χρόνο εκδόσεως της βαλλομένης αποφάσεως.

168 Ωστόσο, όπως έγινε δεκτό στη σκέψη 138 ανωτέρω, ο κίνδυνος τέτοιου είδους εκτροπής ήταν πραγματικός συνεπεία της διαφοράς μεταξύ της κοινοτικής τιμής ζάχαρης και της αντίστοιχης τιμής στην παγκόσμια αγορά.

169 Τέλος, η προσφεύγουσα εκφράζει την αγανάκτησή της για το γεγονός ότι οι εισαγωγές ζάχαρης καταγωγής ΥΧΕ τυγχάνουν δυσμενέστερης μεταχειρίσεως έναντι των εισαγωγών καταγωγής ΑΚΕ ή τρίτων χωρών. Υπογραμμίζει ότι οι πραγματοποιούμενες υπό προτιμησιακό καθεστώς εισαγωγές ζάχαρης καταγωγής κρατών ΑΚΕ και τρίτων χωρών ανέρχονται σε 1,7 εκατομμύρια τόνους. Οι εισαγωγές αυτές επιδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) με 0,8 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως. Το ποσό αυτό υπερβαίνει κατά πολύ το ποσό στο οποίο θα μπορούσε να ανέλθει η επιδότηση των εξαγωγών ζάχαρης καταγωγής ΥΧΕ. Η προσφεύγουσα εμμένει επίσης στο γεγονός ότι οι ΥΧΕ βρίσκονται στην κορυφή της πυραμίδας των κρατών με τα οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση διατηρεί προνομιακές σχέσεις. Τα προϊόντα καταγωγής ΥΧΕ θα έπρεπε, κατά συνέπεια, να απολαύουν προνομιακής μεταχειρίσεως.

170 Το επιχείρημα αυτό στηρίζεται σε εσφαλμένη υπόθεση. Στην πραγματικότητα, τα προϊόντα καταγωγής ΥΧΕ εξακολουθούν να απολαύουν πλήρους ατελείας κατά την εισαγωγή. Το Συμβούλιο έθεσε ανώτατο ποσοτικό όριο 3 000 τόνων στην εφαρμογή του κανόνα σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ για τη ζάχαρη· ο κανόνας αυτός, δημιουργώντας ένα γνήσιο πλάσμα δικαίου, εξασφαλίζει τον χαρακτήρα προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ σε προϊόντα τα οποία στην πραγματικότητα κατάγονται από τα ΑΚΕ.

171 Από το σύνολο των ανωτέρω προκύπτει ότι και ο λόγος που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

172 Συνεπώς, από την εξέταση των λόγων ακυρώσεως δεν προέκυψαν στοιχεία που να θεμελιώνουν παράβαση κανόνα δικαίου παρέχοντος δικαιώματα σε ιδιώτες, παρελκούσης δε της εξετάσεως των δύο άλλων αναγκαίων προϋποθέσεις για τη θεμελίωση εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας, το Δικαστήριο αποφαίνεται ότι τα αιτήματα αποζημιώσεως δεν μπορούν να γίνουν δεκτά.

173 Ενόψει των ανωτέρω, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

174 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, περιλαμβανομένων των εξόδων της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, σύμφωνα με το αίτημα του Συμβουλίου.

175 Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 4, του ιδίου κανονισμού, η Επιτροπή, το Βασίλειο της Ισπανίας και η Γαλλική Δημοκρατία, που παρενέβησαν προς στήριξη των αιτημάτων του Συμβουλίου, φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Η προσφεύγουσα φέρει τα δικαστικά της έξοδα, τα δικαστικά έξοδα του Συμβουλίου καθώς και τα έξοδα της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων.

3) Οι παρεμβαίνοντες διάδικοι θα φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Azizi Lenaerts Jaeger

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 6 Δεκεμβρίου 2001.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

M. Jaeger